

(૫૦૧) માહે શઅબાન :

ઈસ્લામી મહીનાઓમાં આ આઠમો મહીનો છે, આ મહીનો પણ ઘણી બરકત અને ફઝીલતવાળો છે. હુઝુર (ﷺ) એ ફરમાવ્યું “શઅબાન મારો મહીનો છે, અને રમઝાન અલ્લાહનો મહીનો છે.” (દયલમી)

જે મહીનાની નિસ્ખત નબીએ કરીમ (ﷺ) એ પોતાના તરફ બતાવી છે તે કેટલી મોટી વાત છે, એક હદીસમાં છે કે આપ સલ. આ મહીનાનો ચાંદ જોઈ આ દુઆ પઢતા હતા “અલ્લાહુમ્મ બારિક લના ફી રજબ વ શઅબાન વબલ્લિગના રમઝાન” એ અલ્લાહ! રજબ અને શઅબાનના મહીનામાં હમારા માટે બરકત અતા ફરમાવ અને હમોને ખૈરિયતના સાથે રમઝાન સુધી પહોંચાડી દે. (એટલે કે રમઝાનના ઇસ્તિકબાલ અને એહતેરામની તૌફીક અતા ફરમાવ.)

હઝરત અનસ (رض) ફરમાવે છે કે આ મહીનાનું નામ શઅબાન એટલા માટે રાખવામાં આવેલું છે કે રોઝહદારની નેકીઓમાં ડાળીઓની જેમ વધારો થાય છે, અને નેકીઓ વધતી જાય છે હઝરત આયશા રદી. ફરમાવે છે કે મે નબીએ કરીમ (ﷺ) ને શઅબાનના મહીનાથી વધારે રોઝહ રાખતા અન્ય મહીનામાં નથી જોયા. આ મહીનાના રોઝહની મિસાલ ફર્જ નમાઝથી પહેલા સુન્નતો જેવી છે. આ સુન્નતોથી ફાયદો એ થાય છે કે ઇન્સાનનું દીલ ફર્જ નમાઝમાં વધુ લાગે (કેન્દ્રિત થાય) છે એવીજ રીતે શઅબાનમાં રોઝા રાખવાથી નફસને રમઝાનના રોઝહ રાખવાથી મુનાસબત, ઉન્સ અને તઅલ્લુક પૈદા થાય છે. (અઝ: મુફતી

(501)

The month of Shaban

This is the eighth month of Islamic year, this month also has so many virtuous and blessings. The Prophet Muhammad ﷺ said that “Shaba’an is my month and Ramadan is the month of Allah” (Daylami)

What a great thing the Prophet Muhammad ﷺ has shown himself in relation to the month. Seeing the moon of this month, he was reciting this Dua. “*Allahumma Barik lana fi Rajab wa shaban wa balligana Ramadan*” O Allah, give us prosperity Rajab and give us prosperity in the month of Rajab and Shab’an and deliver us to Ramadan. (Means give us toufiq (insight) that we welcome and respect Ramadan)

Hazrat Anas رضي الله عنه said that this month is named Shaba’an because the virtues of the fasting person (those who keep fast) increases like branches.

Hazrat Aayesha R.A. said that I didn’t see the Prophet Muhammad ﷺ keep more fast in shaba’an than in any other month.

The example of fasting in this is like Sunnah prayer before Farz The benefit of this sunnah is that Man’s heart is more centralized in obligatory prayers, like that by keeping the Fast of Shaba’an you will be prepare for Ramadan Fast.

(From : Mufti Ismail wadiwala sa.ra.)

(૫૦૨) માહે શઅબાનના રોઝહની ફઝીલત

એકવાર હઝ.ઉસામા (رضي الله عنه) એ પુછ્યું
યા રસુલુલ્લાહ(ﷺ)! હું આપને શઅબાનમાં વધારે
રોઝહ રાખતા જોઉં છું (એનું શું કારણ) તો આપ
ﷺ એ જવાબ આપ્યો કે આ મહીનો એવો છે જે
રજબ અને રમઝાનના વચમાં છે. લોકો એની
ફઝીલતથી અજાણ છે,

આ મહીનામાં અલ્લાહતઆલાના સામે
અંદાઓના અમલો પેશ (રજુ) કરવામાં આવે છે
મારી ખ્વાહિશ આ છે કે જ્યારે મારા અમલો રજુ
થાય તો મારી ગણત્રી રોઝહદારોમાં થાય. (નસાઈ)
આનાથી શઅબાન મહીનાના રોઝહની ફઝીલતનો
અંદાજો થાય છે.

આ મહીનાની ૧૫મી રાતની જે ફઝીલત
છે તે પૂરા મહીનાની નથી. જેને **શબેબરાઅત**
(છુટકારાની રાત) કહેવામાં આવે છે. ઉપરાંત આ
રાતને લયલતુલ બરાઅહ.. (દોઝખથી છુટકારાની
રાત) પણ કહેવામાં આવે છે.

હદીસોમાં એવા બદકિસ્મત લોકોનો પણ
ઝિક્ક છે જેમની આ બરકતવંત રાતમાં પણ
બખ્શિશ નથી થતી, એ લોકો આ પ્રમાણે છે.
મુશરિક, જાદૂગર, કાહિન(ગેબની વાતો બતાવનાર)
જલ્લાદ, જબરદસ્તી ટેક્ષ વસુલ કરનાર, જુગાર
રમનાર, વાજુ (મ્યુઝીક) વગાડનાર અને એમાં
ભાગ લેનાર, શરાબનોઆદી, માં-બાપને સતાવનાર,
ઘુંટીઓના નીચે કપડાં પહેરનાર, ઝિનાકાર ઓરત
અને ઝિનાકાર મર્દ, લોકોથી કીનો અને બુગ્ગ
રાખવાવાળો, વગર કારણે તઅલ્લુક તોડવાવાળા.

(502)

The virtue of the fast of Shaba'an month

Once Hazrat Usama رضي الله عنه asked to the
Prophet Muhammad ﷺ that I saw you that
you keep more fast (rozah) in Shaba'an
(What is the reason) then the Prophet
Muhammad ﷺ answered that this month is
come in between Rajab and Ramadan and
people are not aware of its virtues.

In this month, the deeds of servants
are keep in front of the Allah and my wish
is that when my deeds are kept in front
Allah Ta'ala then I count among them as
who has keep more Fast (**Nasaai**) From this
we come to know that what is the virtue of
Shaba'an month. The example of this
month's fast is like Sunnah prayer before
compulsory Fast. The benefit of this
Sunnah is that Man's heart is become more
centralized. Like that by keeping the Fast of
Shaba'an you will prepare for Ramadan
Fast.

The Virtues of the 15th night of this
month is so special and important rather
than whole month. This night is called
Shab-e-baarat (the night of redemption) or
Laytul baarah. (The night of deliverance
from Hell.)

It is stated in Hadith about those
unfortunate persons who are not forgiven
on this night also. Those unfortunate
persons are as follows, Infidel, Sorcerers,
executioners, extortionist, gamblers,
Musicians and participants, alcoholics,
those who harassed parents, who obsessed
to wear clothes under the ankles,
adulterous woman and man, people who
break the relationship without any reason.

(૫૦૩) મુસીબતના સમયે ઈન્નાલિલ્લાહ... પઢવાનો ફાયદો

હદીસ શરીફમાં છે કે ‘જે માણસ મુસીબતના સમયે **ઈન્નાલિલ્લાહી વઘન્ના ઇલૈહિ રાજિઉન** પઢશે તો અલ્લાહતઆલા તેને સવાબ આપશે નેઅમુલબદલ (સારો બદલો) અર્પણ કરશે એટલે કે ચાલી ગયેલ વસ્તુના બદલામાં શ્રેષ્ઠ વસ્તુ (વળતર) મળશે.

ઉમ્મે સલમા રઝીના પતિનો ઇન્તેકાલ થઈ ગયો જેનાથી તેમને ખુબજ દુખ થયું પરંતુ જ્યારે આપ સલ્લલ્લુહુ અલૈહિ વાલ્લાહુ ની આ વાત(હદીસ)ચાદ આવી તો તુરત **ઈન્ના લિલ્લાહ...** પઢ્યું,પછી વિચાર આવ્યો કે અલ્લાહતઆલા સવાબ તો આપશે પરંતુ નેઅમુલબદલ (અર્થાત: શ્રેષ્ઠ પતિ) કેવી રીતે આપશે? કારણ કે એમના પતિ સાથે ખુબજ મુહબ્બત હતી અને તેઓ બીજા સહાબાઓ કરતા વધારે સારું સ્થાન ધરાવતા હતા, પરંતુ જ્યારે હુઝુર સલ્લલ્લુહુ અલૈહિ વાલ્લાહુ એ પોતે પોતાના નિકાહ માટે તેમને પૈગામ મોકલ્યો તો તરતજ સાચો વિશ્વાસ થયો કે ખરેખર નેઅમુલ બદલ મળે છે.

ઈન્નાલિલ્લાહી વઘન્ના ઇલૈહી રાજિઉન ફક્ત મોતના સમયેજ પઢવામાં નથી આવતું બલ્કે દરેક વસ્તુ માટે કે જેનાથી દુખ પહોંચે તેવા સમયે પણ પઢવામાં આવે છે જેમકે એક વખત નબી સલ્લલ્લુહુ અલૈહિ વાલ્લાહુ નો ચિરાગ (બત્તી) હોલવાઈ ગઈ તો આપ સલ.એ ઇન્ના લિલ્લાહ પઢ્યું તો હઝ.આઈશા રઝી એ ફરમાવ્યું કે આ તો ચિરાગ (લાઈટ) છે તો આપ સલ.એ ફરમાવ્યું કે દરેક તે બાબત જેનાથી મોમીન ને તકલીફ પહોંચે તે મુસીબત છે (અબુ દાઉદ શ.)

(અઝઃ કશ્કોલ - બકલમ હઝ.મુફ્તી ઇસમાઈલ વાડીવાલા સા.રહ.)

(503) In times of trouble **Innalillah... benefit of reading**

It is in Hadith Sharif that “the man who is in trouble, If recites **Innalillahi Wainna Ilayhi Rajiun** at the time, Allah will reward him with Ne’mulbadal (good recompense) i.e. the best thing (compensation) will be given in exchange for what has gone away.

Hazrat Umme Salmaؓ’s husband passed away which made her very sad but when she remembered this (Hadith) of (Huzurؐ) she immediately recited Innalillah..., then she thought that Allah will reward her but what about Ne’mulbadal (meaning: the best husband) Will give way? Because she was very much in love with her husband and he occupied better position than the other companions of Nabi ﷺ, but when Prophet Muhammadﷺ him self sent a proposal to her for the marriage (Nikah), she immediately believed that there was indeed a reciprocation (ne’mulbadal)

Innalillahi Wainna Ilayhi Rajiun is not only recited at the time of death but also for anything that causes pain. nce Nabi ﷺ lamp (lamp) went out then Prophet Muhammad ﷺ, reited ‘**Innalillah...**’ Toh Hazrat Ayesha ؓ. is a lamp(lighe) then, He said that everything that causes trouble to a believer, is trouble.(Abu Dawood sh.)

(From the book kashkol: Mufti Ismail wadiwala sa.ra.)

(૫૦૪) શઅબાનની ૧૫મી રાતની ફઝીલત

કુઆનશરીફમાં અલ્લાહતઆલાએ આ રાતને લયલતુલ મુબારક ફરમાવ્યું છે. કુઆનશરીફમાં ઘશાદિ છે આ રાતમાં દરેક હિકમત વાળા કામો અમારા તરફથી નક્કી કરવામાં આવે છે, (સુ.દુખાન)

આ રાતમાં પૂરા વર્ષનો રિપોર્ટ તૈયાર કરવામાં આવે છે. રોઝી, બીમારી, તંદુરસ્તી, તંગી-વિશાળતા, રાહત-તકલીફ મૌત અને પૈદા થવાવાળાનો વખત લખી આપવામાં આવે છે.

એક રિવાયતમાં છે કે શઅબાનની ૧૫મી રાતના મલિકુલ મૌત (મૌતના ફરિશ્તા)ને એક લિસ્ટ આપવામાં આવે છે અને હુકમ આપવામાં આવે છે કે પૂરા વરસમાં મરનારાઓના નામ નોંધ કરી લો, કોઈ માણસ ખેતી કરે છે, કોઈ નિકાહ કરે છે, કોઈ બિલ્ડીંગ બનાવવામાં મશ્ગુલ છે - પરંતુ એને ખબર નથી કે એનું નામ મુરદાઓની લિસ્ટમાં લખાયેલું હોય છે.

એક હદીસમાં છે કે અલ્લાહતઆલા ચાર રાતોમાં બંદાઓ પર રહમત અને ખૈરના દરવાજા ખોલી આપે છે. અને આ રહમતનો મામલો સવારની અઝાન સુધી રહે છે. તે રાતો આ છે.

(૧) ઇદુલ્ફિત્રની રાત (૨) ઇદુલ્ફિત્રની રાત (૩) શઅબાનની પંદરમી રાત. (૪) અરફાની રાત

આ રાતનું નામ શબેબરાઅત (છુટકારાની રાત) એટલાજ માટે રાખવામાં આવ્યું છે કે તેમાં અલ્લાહતઆલા ગુનેહગારોને જહન્નમના અઝાબથી મુક્ત કરી આપે છે. (બયહકી)

(શબે બરાઅતની ફઝીલત, અઝ : મુફ્તી ઇસ્માઈલ વાડીવાલા સાહબ રહ.)

(504)

The Virtue of the night of 15th Shaba'an

In Qur'an shareef, Allah Ta'ala called this night a *Lailtul Mubarak*. It is stated in the Qur'an that in the night of 15th sha'aban, every wise matter is allocated through a command from us (Allah). **(Surah Dukhan)**

A full year report is prepared in this night. Livelihood, sickness, health, scarcity, enormity, relief, distress, death and the time of birth are going to write.

According to one accustom, a list is given to *malikul mout* (the angel of death) on the 15th night of Shaba'an and it is ordered to record the names of those who have died throughout the year. One man farming the field where other doing nikah and somebody busy in making building. – but he does not know that his name is written in the list of the dead.

It has been stated in one of the Hadith that Allah opens the doors of mercy and goodness on the servants for four nights and this matter of mercy lasts till the morning *Adhan*. These are the nights. (1) The night of Eid -ul-Adha. (2) The night of Eid-ul-Fitr (Ramadan Eid).(3) The 15th night of Shaba'an. (4) The night of Arfaah.

This night is also called “Shabbe Baraat” (the night of redemption) because Allah Ta'ala redempt the criminals from hell. **(Bayhaki)**

(Shabe Baaratni Fazilat, by : Mufti Ismail Wadiwala sah.. Rah.)

(૫૦૫) શઅબાનની ૧૫મી રાત
કેવીરીતે ગુઝારવી :

(૧) આ રાતમાં ઇબાદત અને ઝિક્ર તિલાવત કરવા માટે ગુસલ કરી લેવું મુસ્તહબ છે, (૨) ઇશા અને ફજરની નમાઝ જમાઅત સાથે અદા કરવી. (૩) જેટલી સહુલત અને આસાનીથી થઈ શકે આ રાત નવાફિલ અને ઝિક્ર તિલાવતમાં ગુઝારે, (૪) કોઈ માણસ ગલત વસ્તુઓથી બચીને કબ્રસ્તાન જવા ચાહે તો જઈ શકે છે. (૫) સિહત-આફિયત, રહમત-બખ્શિશ, અને દરેક જાઈઝ મકસદ માટે ખુબ દુઆ કરે. (૬) શઅબાનની ૧૫મી તારીખનો રોઝો રાખવો. (૭) જે ગુનાહોની નહુસત આ મુબારક રાતોની બરકતથી મહરૂમ કરી આપે એનાથી બચે અને સારા દિલથી તૌબા કરે અને બીજા ગુનાહોથી પણ તૌબા કરે. (અઝ: શબે મગફિરત પેજ/૧૬ - મુફ્તી અ.રહીફ સખ્ખરવી સા.) (૮) આ રાતમાં કબ્રસ્તાનમાં જઈ મર્દુમો માટે દુઆ કરે, અને એમને પઢીને બક્ષી આપે, પરંતુ જમાઅત (ટોળું) બનીને ન જવું જોઈએ, મતલબ કે કોઈ પ્રકારના આયોજન વગર પોત પોતાની રીતે જવું જોઈએ, સુન્નત આજ પ્રમાણે છે. અસલ મકસદ મુરદાઓના માટે ઇસાલે સવાબ છે. (૯) આ રાતમાં જાગીને ઇબાદત કરવું અફઝલ છે, ચાહે એકાંતમાં હોય કે જાહેરમાં. પરંતુ સામુહિક ઇબાદતનો પ્રબંધ કરવો જોઈએ નહીં. (૧૦) નફલ નમાઝોમાં લાબા લાબા સજદા કરવા અને દુઆઓ કરવી.(સલાતુત્તસબીહ અદા કરવી)

(અઝ : બારહ મહીનેકે ફઝાઈલ,દા.ઉ.કંથારીઆ)

(505)
How we worship on
15th of Sha'ban

- (1) It is Sunnah to perform gusl for the worship and ziker of this night.
- (2) Perform Isha and Fajar prayer with congregation (Jamat).
- (3) As much as easily possible spent this night in Supererogatory prayers and Dhikra.
- (4) can go to graveyard by saving ourselves from forbidden things.
- (5) Pray a lot for health, well being and for every legitimate (jaiz) purpose.
- (6) To Keep Fast on 15th of Sha'aban.
- (7) One should avoid the sins which deprived him from the blessings of these blessed nights and repent with sincere heart and repent for others sins as well.
(from: Shabemagfirat Page no. 16, Mufti A.Rauf Sakkharwi Sahab)
- (8) Keep on praying when you visit the graveyard but you should not go with team, it is also Sunnah. Means you should not do a plan for going to a Graveyard. You should do one by one. And the motive is Isaal-e-Sawaab.
- (9) It is better to awake and worship. You worship secretly or publicly. But you should not arrange anything for mass worship.
- (10) Perform long long prostrate in the Supererogatory Prayers. To pray a Salatul tasbeeh. (From: Baarah mahino ke Fazail, Darul Uloom, Kantharia)

(૫૦૬) શઅબાનની ૧૫મી રાતના અમલ:

હઝ. અલી (ؓ) ફરમાવે છે કે નબીએ કરીમ (ﷺ) એ ઇરશાદ ફરમાવ્યું કે જ્યારે શઅબાનની ૧૫મી રાત હોય તો એ રાતના ઇબાદત કરો! દિવસના રોજો રાખો. એ રાતના અલ્લાહતઆલા મગરિબથી આસમાને દુનિયા પર પોતાની રહમતો સાથે ઉતરે છે અને ઇરશાદ ફરમાવે છે કે “કોઈ બખ્શિશનો તલબગાર છે જેને હું બક્ષી આપુ, છે કોઈ રોઝીનો તલબગાર કે એને રોઝી આપુ, છે કોઈ મુસીબતઝદા કે એને આફિયત આપુ.” આ એલાન સુબ્હેસાદિક સુધી રહે છે. (ઇબ્ને માજહ) હઝ.અબૂબકર સિદ્દીક (ؓ) ફરમાવે છે કે નબીએ કરીમ (ﷺ) એ ફરમાવ્યું કે અલ્લાહતઆલા શઅબાનની ૧૫મી રાતના આસમાને દુનિયા પર નુઝૂલ ફરમાવે છે, અને જે ગુનેહગાર પોતાના ગુનાહોની માફી માંગે છે તો એની મગફિરત ફરમાવે છે પરંતુ મુશ્રિકની મગફિરત નથી કરતા, કીનો રાખનાર, અદાવત અને દુશ્મની રાખનારની પણ મગફિરત નથી ફરમાવતા. (બયહકી)

આ રાતમાં નફિલ નમાઝના સિજદામાં આપ સલ.થી નીચેની દુઆ પઢવા માટે બયાન કરવામાં આવ્યું છે.

અઊઝુ બે અફ્વિક મિન ઇકબીક
 વ અઊઝુ બેરિઝાક મિન સખતિક
 વ અઊઝુબેક મિન્ક જલ્લ વજહુક
 અલ્લાહુમ્મા લા ઉહસી સનાઅન અલરક
 અન્ત કમા અસ્નૈત અલા નફસિક. ۞

આપ સલ.એ હઝરત આયશા રદી.ને ફરમાવ્યું કે આ દુઆ તમે પોતે પણ શીખી લો અને બીજાઓને પણ શિખવાડો કારણકે હઝ.જુબ્રઇલ અલ. એ મને આ દુઆ શીખવી છે, અને સિજદામાં વારંવાર મને પઢવાનો હુકમ આપ્યો છે.

(શબે બરાઅતની ફઝીલત, અઝ: મુફતી ઇસ્માઈલ વાડીવાલા રહ.)

(506)

Execution on the night of 15th Shaba'an..

It is narrated from Hazrat Ali ؓ that the Prophet Muhammad ﷺ said that do worship on the night of 15th Shaba'an. Keep Fast on that Day. In this night Allah Ta'ala showers mercy on the people and say that “there is anyone who ask for something whom I bless, there is anyone who asked for livelihood whom I give livelihood. There is anyone who is in trouble and I will lift out from it.” (Ibne. Majah)

It is narrated from Hazrat Abubakar Siddiq ؓ that the Prophet Muhammad ﷺ said that Allah Ta'ala come on the sky of world on the 15th of Shaba'an and those who repent for their crime then he will be forgiven. But those who are not forgiven are infidel, resent (those who keep kina), get indulge into quarrel, and those who keep animosity. (Bayhaki)

It has been told by the Prophet Muhammad ﷺ that you should recite this dua in the state of prostrate in supererogatory prayer.

Aauzu bi afwik min ekobik
 Wa aauzu bi rizaak min sakhtik
 Wa aauzu bik mink jall wajhuk
 Allahumma la uhasi sana an alaik
 Ant kama asnait ala nafsik

أَعُوذُ بِعَفْوِكَ مِنْ عِقَابِكَ
 وَأَعُوذُ بِرِزَاكَ مِنْ سَخَطِكَ
 وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ جَلَّ وَجْهِكَ
 اَللّٰهُمَّ لَا أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ
 أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ ۞

It is narrated from Hazrat Aayesha R.A. that the Prophet Muhammad ﷺ told that learn this dua and teached others also. Gibriel (A.S.) taught this dua to me and told me that you have to recite this dua again and again in Prostrate. (Bayhaki) (Shabe Baaratni Fazilat, by: Mufti Ismail Wadiwala Rah.)

(૫૦૭) ઇતિહાસના ઝરખામાંથી...

હિંદુસ્તાનની ધરતી ઉપર સૌપ્રથમ કદમ મુકનાર હઝ.હકમ બિન અબીલઆસ رحمة الله عليه અને તેમના સાથીઓ હતા, જેઓ દરિયાકિનારે તશરીફ લાવ્યા હતા, આમ ઘણા બધા સહાબએ કિરામ સાથેની પ્રથમ જમાઅત નૌકાઓ મારફતે દરિયાઈ સફર ખેડીને હિંદુસ્તાનની ધરતી પર સૌપ્રથમ પહોંચ્યા અને ગુજરાતને આ ગર્વ પ્રાપ્ત છે કે મુસલમાનોની પ્રથમ જમાઅત અને એમા શામિલ સહાબએ કિરામના મુબારક કદમ ગુજરાતની ઝમીન ઉપર પડ્યા અને કલિમએ તૌહિદની પહેલી ગુંજ હિંદુસ્તાનમાં સૌપ્રથમ ગુંજી, જે પૈકી ઘણા બધા સહાબએ કિરામ અને તાબિઈન ગુજરાતની ઝમીન ઉપર દફન છે. જેમનું સ્થાન નિશ્ચિત નથી પરંતુ એટલું ચોકકસ છે કે તે પાક હસ્તીઓ મુંબઈ અને ભરૂચ વચ્ચેજ હશે.

તે ઝમાનામાં બંદર તરીકે મુબંઈનું કોઈ નામો નિશાન ન હતું પરંતુ તેનાથી નજીક થાણા એક વિકસિત બંદર હતું જ્યાં મુસલમાનો સૌપ્રથમ ઉતર્યા હતા. (યાદે અઘ્યામ તારીખે ગુજરાત : પેજ/૪)

ત્યાર પછી હઝ.હકમ رحمة الله عليه પોતાના સાથીઓ સાથે ભરૂચ જેને અરબી પુસ્તકોમાં બરૂસ ના નામથી ઓળખવામાં આવતું જે તે સમયે એક વિકસિત બંદર હતું તેની તરફ આગળ વધ્યા. ભરૂચ બંદર તે સમયે ગળી(Indigo blue) અને લાખના વેપારનું મોટું કેન્દ્ર હતું.

૧૬૦ હીજરી (ઈ.સ.૭૮૨)માં હઝ.અબુબકર બિન સબીઅ رحمة الله عليه સહાબી હતા, જે પોતાના સાથીઓ સાથે ભાડભુત (બારબુત) પહોંચ્યા, તે સમયે દરિયામાં ભરતી હતી જેથી તેઓ થોડા દિવસ ભરતી ઉતરવાના ઇન્તેઝારમાં ત્યાં થોભ્યા, દુર્ભાગ્યે આ સમય દરમિયાન એકાએક જીવલેણ રોગચારો ફેલાયો જેમાં એક હઝાર જેટલા સાથીઓ અલ્લાહને પ્યારા થઈ ગયા જેમાં હઝ.રબીઅ બિન સબીહ રહ. જેમને તાબીઈ હોવાનો મરતબો પ્રાપ્ત છે, તેઓ પણ અલ્લાહને પ્યારા થયા જેઓ આ (ભાડભૂત) જગ્યાએ દફન છે હઝ.રબીઅ બિન સબીહ હદીસના વિષયના પહેલા લેખક છે, બલ્કે કશ્ફુઝઝુનૂન ના લેખકના મંતવ્ય અનુસાર મુસલમાનોમાં સૌપ્રથમ વ્યક્તિ હતા જેમણે પુસ્તક લખ્યું. (યાદે અઘ્યામ તારીખે ગુજરાત : પેજ/૫-૬)

(અઝ : કશ્ફોલ - બકલમ હઝ.મુફ્તી ઇસમાઈલ વાડીવાલા સા.રહ.)

(507) From the window of History

The first to enter on the land of India were Hazrat Hakam bin Abil aas ﷺ and his companions who came from the coast, Thus the first Jama'at (group) with many sahaba kiram first reached the land of India by sea voyage through boats. Gujarat keeps the honour that the blessed footsteps of the first jamat of muslims and with many sahabas included tell on the land of Gujarat and Sahabas included and the sound of kalima e Tauhid first sounded on land of India. Among them many Sahaba e Kiram and Tabi'een are buried on the land of Gujarat. The location of which is not certain but it is certain that those holy personalities would be between Mumbai and Bharuch.

There was no mention of Mumbai as a port in those days but nearby Thana was a developed port where Muslims first landed. (Yade ayyam tarikhe gujarat:page -4)

Then Hazrat Hakam ﷺ along with his companions proceeded to Bharuch known as Barus in Arabic books which was a developed port at that time. Bharuch port was then a major center of (indigo blue) and lakh (sules tance derived from trees) trade.

In 160 Hijri (AD 782), Hazrat Abu Bakr bin Sabi'a (rad) reached Bhadbhut (Barbut) with his companions, at that time the sea was high so they stayed there for a few days waiting for the tide to recede. Unfortunately during this time a deadly deases spread out in which thousand of Companions died, including Hazrat Rabi'a bin Sabih, who was the Tabi'i. He was buried in this (bhadbhut) place. Hazrat Rabi'a bin Sabih is the first writer on the subject of hadith, rather the first person among Muslims who wrote the book according to the opinion of the author of Kashf-Al-Zunun. (Yade ayyam tarike gujarat:page/5-6) (From the book kashkol : Mufti Ismail wadiwala sa.ra.)

**(૫૦૮) આબે ઝમઝમ એટલે
ઝમઝમના પાણીનો હુકમ**

ઝમઝમનું પાણી ઉભા થઈને પીવું બેહતર છે કે જાઈઝ છે. ?

હઝ.અલ્લામા શામી રહ.એ આ સિલસિલામાં તફસીલથી બહસ કરી છે બહસ કરવા પછી તે આ નતીજા પર પહોંચ્યા છે કે ઝમઝમના પાણીને ઉભા થઈને પીવું બેહતર અને અફઝલ છે અને તે પણ કંઈ જરૂરી અને વાજિબ નથી : એટલા માટે આમ તોર પર ઝમઝમના પાણી વિશે આ માન્યતા જોવામાં આવે છે જો કોઈએ બેસીને પી લીધું તો એને ટીર્ખી નઝરથી જોવે છે કે એણે ઘણો મોટો જૂર્મ કર્યો હોય, આવા મોકા પર લોકોને મસ્અલો બતાવવાના ઇરાદાથી ઇત્મવાળો આવું કરેતો ઘણું સારું સમજવામાં આવશે કે એના કારણથી લોકોને મસ્અલો માલૂમ પડશે.

ઝમઝમનું પાણી ઉભાથઈને પીવું અમૂક હઝરતના નજીક સારું છે અને બીજું એક જમાઅત આ પણ કહે છે કે ફક્ત જાઈઝ છે, મબાહ છે, મના નથી.

હઝ.અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમરુબ્નુલ આસ ફરમાવે છે કે: મેં નબીએ કરીમ ને ઉભા થઈને અને બેસીને પણ પાણી પીતા જોયા છે.

(મહમુદુલ ખસાઈલ ફી શર્હિશમાઈલ પે.નં-૩૩૨)

**(508) Abe Zamzam means
the order of Zamzam water**

Is it better to drink Zamzam water standing up or is it permissible?

Peace be upon Hazrat Allama shami ra. He has argued in detail in this sequence, after arguing he has come to the conclusion that drinking Zamzam water standing up is better and afzal and that too is not necessary and wajib:therefore this belief about Zamzam water is seen on the Torah if one If he drinks while sitting,he looks at him with a sharp eye that he has committed a big crime, on such an occasion, if a scholar does this with the intention of showing the problem to the people, it will be understood very well that because of that, the people will know the problem.

Drinking Zamzam water standing up is good near Hazrat and another Jamaat also says that it is only Jaiz, Mabah, not Mana.

Hazrat Abdullah Bin Umrubnul As says: I saw Nabi Karim drinking water standing up and sitting down. **(Mahmudul Khasail fe Sharhilmasail P.No-332)**

(૫૦૯) રમઝાનનો ઇન્તિઝાર

બુઝુર્ગોને ત્યાં (હઝ.મૌલાના ઝકરીયા સા.રહ.) માટે મુબારક રમઝાનુલ મુબારકનો એવો ઇન્તિઝાર અને તૈયારી, તેની કદર, તેના હકો અદા કરવાનો એહતેમામ અને તત્પરતા, ખાસ ઇબાદતો, ઝિક્ર તિલાવત અને ઇબાદતમાં એટલી વ્યસ્તતા (ધૂન) રહેતી કે એનો અંદાજ જોઈને જ આવી શકે...આનો સંબંધ જોવાથી થઈ શકે ન કે કહેવાથી.

બુઝુર્ગોની તાબેદારી અને તરીકા પ્રમાણે હઝ.શેખ ઝકરીયા રહ.નો રમઝાનુલ મુબારકમાં મઅમૂલ (નિત્યક્રમ) ઇબાદત માટે ખાસ હતો. બધી જ અન્ય ઇલ્મી અને ગેરઇલ્મી પ્રવૃત્તિઓ એકદમ અટકાવી દેવામાં આવતી. સંપૂર્ણ રીતે અલ્લાહ તઆલા તરફ કેન્દ્રિત થઈ જવાનો રહ્યો છે. કેટલાક ચુનંદા મુરીદો (આરંભમાં માત્ર દસ બાર) ત્યાં આવતા અને ઇબાદતમાં શામેલ રહેતા, રમઝાનના મુબારક દિવસોમાં તેમની હિંમત અડગતા, કુરબાની-ત્યાગભાવ, દુનયાથી બેપરવાઈ અને માનવ સેવાનો મોટો સબક જોવા મળે છે. કાશ આપણને પણ આવા ઉચ્ચ ગુણોમાંથી કંઈક હિસ્સો નસીબ થાય...! (જુઓ અકાબિરકા રમઝાન)

માટે મુબારકનું આગમન: રમઝાનુલ મુબારક ઇસ્લામી વર્ષનો સૌથી બરકતવંત અને પવિત્ર માસ છે. આ માસ ઇસ્લામના એક સૌથી અગત્યના અને ઇઝતવંત રૂક્ન (pillar)ના અદા કરવાનો માધ્યમ તથા મુસલમાનો માટે અલ્લાહપાકને રાજી કરવા અને અલ્લાહની નજદીકી પ્રાપ્ત કરવાનો ખાસ મોકો હોય છે. આ માસને કુર્આનપાકના નાઝિલ થવાના આરંભ તથા હઝાર માસથી વધુ બહેતર એવી લયલતુલ કદ્ર જેવી અમુલ્ય નેઅમત પ્રાપ્ત છે.

રમઝાનુલ મુબારકની સાચી કદર, તેનો હક અદા કરવાની ફિકર તેમજ આ કિંમતી દોલતને લૂંટવાના અને તેનાથી વધુમાં વધુ ફાયદો ઉઠાવવાની તરગીબ (પ્રોત્સાહન) અને યાદ અપાવવા (remind) માટે દરેક સમયમાં ઉમ્મતના વડીલો અને જે તે સમય ના બુઝુર્ગોનો મઅમૂલ રહ્યો છે. જેના માટે કિતાબો અન લેખો લખ્યા છે જેની એક લાંબી શ્રેણી છે.

(અઝ કિતાબ: હઝ.મૌ.ઝકરીયા સા.(રહ.) કે મઅમૂલાતે રમઝાન.)

(509) Waiting for Ramadan

To the elders (Hazrat Moulana Zakriya Sahab Ra.) the waiting and preparation of the month of Ramadan , his appreciation, his willingness and readiness and grant his rights, special worships, zikr, tilawat and so much engagement in worship that it can not be seen only you looking at..not by saying that.

According to the obedience and manner of the elders, the special (routine) of Hazrat Shaikh Zakriya in Ramdan-ul Mubarak was special or worship. All other ilmi and non-ilmi activities were strictly prohibited. It is going to be completely focused on Allah. A select few disciples (initially only ten or twelve) came there and joined in the worship. But during the blessed days of Ramadan, there is a great lesson in their courage. Self sacrifice, in difference to the world and human service. I wish us also get such high got a share of the virtues. (Akabirka Ramzan)

The arrival of the month of Ramadan: Ramadan Mubarak is the most blessed and holy month of the Islamic year. This month is a medium to perform very respectful and important pillar and a special opportunity for Muslims to be reconciled to Allah and to attain nearness to Allah. This month marks the beginning of the revelation of the Qur'an and invaluable blessings like Lailtul Qadr, which is better than a thousand months.

The true appreciation of Ramadan Mubarak is the thought of giving him his due as well as the encouragement and reminding to plunder and maximum the benefits of this precious wealth has always been the norm among the elders of the ummah and the elders of that time. For which he has written a long series of books and articles. (From book : Hazrat Mo.Zakriya Sahab Rah.'s Ma'mulate Ramzaan)

(૫૧૦) રમઝાન તકવો પ્રાપ્ત કરવાનો માસ

તકવો એટલે પોતાના પાલનહારનાં હુકમોને પુરા કરવું અને મના કરેલ વસ્તુઓથી અટકી જવું. અલ્લાહ તઆલાની સામે આખિરતના હિસાબકિતાબ થી ડરવું કુર્આન શરીફમાં સુ.બકરહ આ.૨૮૩ માં રાઝાનો મૂળભૂત હેતુ એજ રજુ કરવામાં આવેલ છે.

તકવા ના ફાયદા

(૧) જેને કામચાખી અને હેતુની પરિપુર્ણતાની ઇચ્છા હોય તે તકવો ઇખ્તિયાર કરે (સુ.બકરહ-૨૮૩) (૨) જે વ્યક્તિ એમ ઇચ્છતા હોય કે તેના માટે ઝમીન અને આકાશના કામચાખીના દરવાજા ખુલી જાય તે તકવો ગ્રહણ કરે (સુ.અઅરાફ-૯૬) (૩) જે રોઝીની શોધમાં હોય તે તકવો ધારણ કરે. (સુ.તલાક-૪) (૪) જે વ્યક્તિ ગુનાહો ની માફી અને અલહ તઆલાનો ફઝલ (ફૂપા) ઇચ્છતો હોય તેના માટે જરૂરી છે કે તે તકવો ઇખ્તિયાર કરે. (સુ.અન્ફાલ-૪૯) (૫) જે અલ્લાહ તઆલાનો વલી બનીને દરેક પ્રકારના ગમ અને ડર થી મુક્ત રહેવા માંગે તે તકવો ગ્રહણ કરે. (સુ.યુનુસ ૬૩-૬૪) તકવાના આ ફાયદાઓ પ્રાપ્ત કરવા માટે રમઝાન મુબારકનાં રોઝા શ્રેષ્ઠ માર્ગ છે. કારણ કે કુરઆન શરીફ માં અલ્લાહનું ફરમાન છે હે ઇમાનવાળાઓ ! તમારા ઉપર રોઝહ ફર્જ કરવામાં આવ્યા છે જેવી રીતે કે તમારાથી પેહલા (આગલી ઉમ્મત) ના લોકો પર ફર્જ કરવામાં આવ્યા હતા, એ આશા એ કે તમે (રોઝહ ના પ્રતાપે) નહારા કામોથી (સદા) દુર રહેનાર થઈ જાઓ. (સુ.બકરહ.૧૮૩) **અઝ કલમ: મો. ઇલ્યાસ સા.ગઢા, ઉસ્તાદે હદીષ-મદ્રસહ દઅવતુલ ઇમાન માનેકપુર ટકોલી.**

(510) Ramadan: The month of getting Taqwa (Piety)

Piety means fulfilling the orders of one's Lord and refraining from forbidden things. The basic purpose of Roza (fasting) is presented in Sur. Baqarah A.283 in the Qur'an Sharif to fear the reckoning of the Hereafter against Allah.

Advantages of Taqwa (Piety)

(1) Who desires for success and fulfillment of purpose should choose piety (Su.Baqarah 283). **(2)** A person who wants the doors of success on earth and sky to be opened for him should adopt piety. (Su. A'raf-96). **(3)** Whoever is looking for sustenance should adopt piety (Su. Talaq-4). **(4)** It is necessary for a person who wants forgiveness of sins and the fazal (grace) of Allah have to adopt piety. (Su. Anfal-49). **(5)** He/she, who wants to be the guardian of Allah and be free from all kinds of grief and fear should adopt piety.(Su.Yunus 63-64).

Fasting during Ramadan Mubarak is the best way to achieve these benefits of piety. Because in the Qur'an Sharif there is a decree of Allah, 'O you who believe, the fasts have Been enjoined upon you as they were enjoined upon those before you, so that you may be God-fearing'.(Surah Baqarah-183: Translated by Mufti Taqi Usmani Sahab)

(by: Mo. Ilyas sa. Gadha, Ustade Hadith Madresa dawatul haq Manekpur-takoli)

(૫૧૧) રોઝહ

ઇસ્લામનો ચોથો રૂકન રોઝહ છે, રમઝાન મહીનાના રોઝહ દરેક આકીલ-બાલીગ તંદુરસ્ત ઉપર ફરજ છે, વગર ઉઝરે છોડનાર ગુનેહાર અને ફાસિક ગણાય છે. કુરઆને મજુદમાં છે “અય ઇમાનવાળાઓ તમારા ઉપર રોઝહ ફર્જ કરવામાં આવ્યા છે જેવી રીતે કે તમારાથી પહેલાં (આગલી ઉમ્મત)ના લોકો પર ફર્જ કરવામાં આવ્યા હતા એ આશાએ કે તમે (રોઝહના પ્રતાપે) નઠારાં કામોથી (સદા) દૂર રહેનાર થઈ જાઓ.” (સુ. બકરહ)

રોઝહ માત્ર આ ઉમ્મત ઉપર જ ફર્જ કરવામાં નથી આવ્યા, બલકે હઝરત આદમ عليه السلام થી લઈ આપ ﷺ સુધી દરેક ઉમ્મતના લોકો પર ફર્જ રહ્યા છે પરંતુ તેની સંખ્યા અને દિવસોમાં ફેરફાર હતો, હદીસ શરીફમાં આપ ﷺ એ ફરમાવ્યું કે જે કોઈ અલ્લાહના માટે એક દિવસનો રોઝો રાખે છે તો ખુદાતઆલા તેના સામેથી ૭૦ વર્ષના રસ્તા બરાબર દોઝખની આગ દુર કરી આપે છે, (મુસ્લિમ) એક હદીસમાં છે કે રોઝા રાખતા રહો, તંદુરસ્ત રહેશો.

સુબ્હે સાદિકથી લઈ સૂરજ ડૂબવા સુધી ખાવા-પીવા અને સોહબત છોડી દેવાને રોઝહ કહેવામાં આવે છે, ઓરતોએ હૈઝ અને નિફાસથી પાક હોવું રોઝહ સહીહ થવા માટે જરૂરી છે. (હિદાયહ)

(અઝ કિતાબ અરકાને ઇસ્લામ: મુફ્તી ઇસ્માઈલ વાડીવાલા સાહબ રહ.)

(511) Fasting

It is fourth pillar of Islam, and it is obligatory to keep fast of Ramadan on every adult and healthy people, those who left the fasting without any reason considering criminal. It has been written in Qur'an Majeed that “O believer, it is obligatory to keep fast in Ramadan. And also it has made obligatory on previous people. And there is thinking that because of fasting we can get rid of bad things and deeds.”(Surah Baqarah)

The fasting is not only compulsory on this Ummah but also from Hazrat Adam عليه السلام till the Prophet Muhammad ﷺ but there is different in days. The Prophet Muhammad ﷺ stated in Hadith Sharif that whoever kept fast only for the sake of Allah then Allah Ta'ala kept away the fire of hell from him as long as 70 years. (Muslim). In one of the Hadith, it is stated that keep fast and stay healthy.

Fasting means you have to away from eating and drinking and from, It is necessary for women to culinary from monthly period. (Hidayah) (From book Arkane Islam : Mufti Ismail wadiwala Sahab Rah.)

(૫૧૨) રોઝહ ની નિયત

રમઝાનના ફઝ રોઝહની નિયત સુબ્હે સાદિકથી લઈ નિસ્ફેનહાર (શરફ અડધો દિવસ) થવા પહેલાં (સૂર્ય નમતા એક કલાક અગાઉ) નિયત કરી લેવું જરૂરી છે, રમઝાનના કઝા રોઝા અને નઝરે ગેર મુઐયન રોઝાની નિયત સુબ્હે સાદિકથી કરવું જરૂરી છે, સુબ્હે સાદિક પછી નિયત કરવાથી તે રોઝો સહીહ ગણાશે નહીં. (હિદાયહ, ફતહુલ કદીર)

રોઝહ રાખવાની નિયતથી સેહરી ખાવી એ પણ નિયતના કાઈમ મુકામ છે, માટે જુબાનથી રોઝહની નિયત ન કરી હોય તો પણ રોઝો થઈ જશે, (જવહરએ નયિરહ, દુર્રે મુખ્તાર)

: જે કામોથી રોઝો તૂટી જઈ માત્ર કઝા લાગુ પડે છે:

(૧) જાણી જોઈ મોં ભરી ઊલ્ટી કરવી (૨) વુઝુમાં કુલ્લી કરતી વખતે વગર ઘરાદે ગળાથી નીચે પાણી ચાલ્યું જવું (૩) બીડી, સિગરેટ પીવી તેમજ અગરબત્તી કે લોબાનનો ધુમાડો લેવો (૪) દાંતમાં રહેલી કોઈપણ ચીજ ચણા જેટલી કે એથી મોટી હોય, ખાઈ જવી, અગર મોંમાંથી બહાર કાઢી ખાઈ જશે તો ચણાથી નાની હશે તો પણ રોઝો તૂટી જશે, (૫) હુકનો (એનેમાં) લેવું (૬) રાત સમજીને સુબ્હે સાદિક પછી સેહરી ખાવી (૭) સુરજ ડૂબી ગયો સમજી રોઝો ઇફ્તાર કરી નાંખવું અને હજી સુરજ ગુરુબ થયો ન હતો. (૮) ભુલથી ખાઈ-પી લેવું અને એમ સમજીને કે રોઝો તૂટી ગયો છે જાણી જોઈ ખાઈ લેવું (૯) ઔરતને હાથ લગાડવાથી મની નિકળી જવું (૧૦) રમઝાન સિવાય બીજા દિવસોમાં જાણી જોઈ રોજો તોડી નાખવો. મજકુર દરેક બાબતોથી રોઝો તૂટી જઈ માત્ર કઝા લાગુ પડે છે.

(અઝ કિતાબ અરકાને ઇસ્લામ: મુફ્તી ઇસ્માઈલ વાડીવાલા સાહબ રહ.)

(512) Intension (Niyet) Of Fasting :

It is necessary to keep on intension for Fasting from dawn till 12 noon (One hour before sun down). The intension for Qadhah and the Fasting which has some purpose should be starts from dawn. The intension made after the dawn will not accept Fasting truly. (Hidayah, Fathul Qadir)

Eating sehri with determination to keep the Fast is also a permanent intension, so even if the Fast is not fixed by testimony the Fast will be done. (Jawahar-e-Nayyirah, Durr-e-Mukhtar)

The things that breaks the Fasting and only Qadhah applies:

- (1) Intentionally full of mouth vomiting.
- (2) Unintentionally water goes down from the throat while performs ablution.
- (3) Smoking beedi, cigarette as well as taking fragrance from incense stick or frankincense.
- (4) Anything in the teeth is as big as chickpea, if it is eaten or taking these things from mouth and again eats, even if it is smaller than chickpeas, Fasting is broken.
- (5) To take enema.
- (6) If anyone assumes that it is night and eat after the dawn.
- (7) Eat the iftaari by assuming it is sunset and the sun had not yet set.
- (8) Eating and drinking by mistake and assume that Fasting is broken eat intentionally.
- (9) Semen out because of touching by woman.
- (10) Breaking fasting intentionally on the days other than Ramadan. Above stated reasons for breaking the Fasting and only Qadhah would be applied.

(From Book Arkanne Islam by Mufti Ismail Wadiwala)

(૫૧૩) રમઝાનુલ મુબારકના અઝકાર

(૧) રમઝાનુલ મુબારકમાં આ મુબારક કલેમાત જેમ બને તેમ વધારે પઢતા રહેવું જોઈએ જે હદીસથી સાબિત છે.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ
وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ. (તેહી સહીહ અબુ યુસુફ)

“લા ઇલાહ ઇલ્લાહ. અસ્તગ્ફિરુલ્લાહ,
અસ્અલુકલ જન્નાહ - વ અઉઝુબિક મિનન્નાર.”
(બયહકી, સહીહ ઇબ્ને ખુઝૈમહ)

(૨) અમુક બર્તુગોથી પહેલા અશરામાં.

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ

(૩) બીજા અશરામાં

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

(૪) રમઝાનુલ મુબારકના અંતિમ દાયકાની તાક (એકી) રાતોમાં આ દુઆ પઢતા રહેવાની ખાસ તરગીબ આપવામાં આવી છે.

اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوفٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي

“અલ્લાહુમ્મા ઇન્ન-ક અફુવુન તુહિબ્બુલ અફવ ફઅફુ અન્ની” (અય અલ્લાહ! બેશક તુ મુઆફ કરવાવાળો છે, માફ કરવાને પસંદ કરે, જેથી તુ મને માફ કરી આપ) (તિરમિઝી, ઇબ્ને માજહ)
(દારૂલ ઇફતા: જામિઅહ ઇસ્લામીયહ બિન્નોરી ટાઉન, કરાંચી)

(૫૧૪) રોઝાહ અને આધુનિક વિજ્ઞાન

મુસલમાન માત્ર અલ્લાહનો હુકમ સમજીને તેની પ્રસન્નતા ખાતર રોઝા રાખે છે. સાથે જ રોઝાથી શારીરિક અને માનસિક તંદુરસ્તી પ્રાપ્ત થાય છે. હઝરત ઈબ્રાહિમ રહી. નબી સલ.નું ફરમાન વર્ણવે છે. “સુયુતસિહદૂ” રોઝા રાખો, તંદુરસ્ત રહેશો. (તખરિઝી ૧૭૪/૮ બયહકી ૧૬૫/૭) રોઝા દ્વારા વ્યક્તિના શરીર અને મન પર પડતી સકારાત્મક અસરો વિશેના સંશોધનોથી પ્રભાવિત થઈને આજે પશ્ચિમી દેશોમાં ઘણા લોકો સ્વાસ્થ્યના લાભો માટે રોઝા રાખે છે. અમેરિકા સહિત આજે પશ્ચિમી દેશોમાં ઘણાં લોકો સ્વાસ્થ્યના લાભો મેળવવા માટે રોઝા રાખે છે. અમેરિકા સ્થિત Dr.Mark P.Mattson એ તેમના સહયોગીઓ સાથે વર્ષોના સંશોધન બાદ રોઝા વિશે એક વિસ્તૃત સંશોધન લેખ રજૂ કર્યો હતો. તેમણે એવું સંશોધન કર્યું કે રોઝા માણસની વયમર્યાદા તથા રોગપ્રતિકારક શક્તિ વધારે છે. ઉપરાંત તેનાથી મગજનું સ્વાસ્થ્ય સુધરે છે. રોઝા અલઝાઈમર તથા પાર્કિન્સન (મગજનો રોગ) ના હુમલાથી બચાવે છે.

સંશોધનોથી એ વાત સાબિત થઈ છે કે એક માસના રોઝાના લીધે શરીરના વજન અને ચરબીમાં નોંધપાત્ર ઘટાડો થાય છે. જે લાંબા ગાળે થતા હૃદયરોગ અને બ્લડપ્રેશર જેવા ઘાતક રોગોને નિવારવામાં અસરકારક નિવડે છે. જો કે આ લાભ પ્રાપ્ત કરવા માટે રમઝાનમાં રાત્રે પણ ઓછો ખોરાક લેવા પર ભાર મૂક્યો છે, જે ઈસ્લામી તાલીમ મુજબ આવકાર્ય છે. રમઝાનમાં રાત્રે પણ પ્રમાણસર ખોરાક લેવાથી બુઝુર્ગોના મતાનુસાર અનેક રુઝાની ફાયદા થાય છે.

અલ-અરબીયા ન્યુઝમાં પ્રકાશિત રાશા અદીબના લેખ “Top 4 incredible benefits of fasting in Ramadan” મુજબ આશ્ચર્યજનક નિશાની છે, તે આખા શરીરમાં શર્કરાનું પ્રમાણ જાળવે છે. રોઝા વડે આ શર્કરાનું પ્રમાણ જાળવવામાં મદદ મળે છે. આધુનિક સંશોધન મુજબ ડાયાબિટીસના જોખમમાં ખૂબ નોંધપાત્ર ઘટાડો થાય છે. ૧૯૯૪માં કાસાબલાન્કામાં “રમઝાન અને તંદુરસ્તી” વિષય પર મળેલી પ્રથમ આંતરરાષ્ટ્રીય સભામાં આ વિષય પર સૌથી વધુ સંશોધન લેખો રજૂ થયા હતાં.

(514) Fasting and Modern science

A Muslim Fasts only for the Sake of Allah's order and his pleasure. At the same time, Fasting brings physical and mental health. Hazrat Ibne Umar (R.A.) describes the edict of the Prophet Muhammad S.A.W in **"Suyutsihhu"** that **"keep fasting, stay healthy."** (Tabrani 174/8, Bayhaki 165/7).

Influenced by the researched done on Fasting's positive effects on one's body and mind. Many people in western countries now Days observe Fasting for their health benefits. Many People in Western countries, including the United States, now a days observe Fasting for health benefits.

US based Dr. Mark P. Mattson (**current chief of the laboratory of Neuroscience at the National institute on aging. He is also a professor of Neuroscience at the Johns Hopkins University**) presented an extensive research article about Fasting. After the research with his colleagues, he researched that Fasting increases the age limit and enhances the immune system. It also improves brain health. Fasting protects us against the diseases like Alzheimer and Parkinson.

Research has shown that the fasting for the one month significantly reduces body weight and fat, which is effective in preventing chronic diseases and blood pressure. However in order to achieve this benefit the emphasis is on eating less even at the nights of Ramadan which is appreciated in Islamic training. According to the elders, eating the balanced diet even in the nights of the Ramadan has many spiritual benefits.

According to Rasha adeb's article "Top 4 Incredible benefits of Fasting in Ramadan" published in "Al-Arabia News", it is a surprising sign that Fasting maintains the amount of sugar in the whole body. Fasting helps in maintain the sugar level of the body. A very significant reduction in the risk of Diabetes, according to Modern research. In 1994, the first international conference on "Ramadan and Health" in Kasabalanka, presented the most research articles on this topic.

A team of cardiologists in the UAE found that people observing Ramadan enjoy a positive effect on their Lipid profile, which means there is a reducing of cholesterol in the blood. Low cholesterol increases cardiovascular health, greatly reducing the risk of suffering from heart disease, a heart attack or a stroke.

(૫૧૫) રોઝા અને સ્થૂળતા (fatness)

જાડાપણું અનેક રોગોને નોતરે છે. વૈજ્ઞાનિક સંશોધનોથી સાબિત થયું છે કે રોઝા વજન ઘટાડવામાં ખૂબ સહાયક નીવડે છે. રમઝાન માસમાં રોઝાના લીધે કેલેરીનો સંચય ઘટે છે. તે જાડાપણાને દૂર કરવામાં મદદ કરે છે. ડૉ.મેટસનના મત મુજબ રોઝા દ્વારા વજનના ઘટાડાની સાથે જ તેનાથી મગજની કાર્યશક્તિમાં પણ નોંધપાત્ર વધારો જોવા મળે છે.

રોઝા ટોક્સિન ઘટાડે છે

વિવિધ પ્રકારના પોસ્ટેરલ ખોરાકના લીધે શરીરમાં ટોક્સિન નામનું ઝેરી તત્વ પેદા થાય છે. આ ટોક્સિન ચરબીમાં ભળતું રહે છે. સતત એક માસના રોઝા દરમિયાન શરીરની ચરબી પીગળવાથી શરીરમાં ટોક્સિનની માત્રામાં ખૂબ ઘટાડો જોવા મળે છે. ડૉ.એસ. સેલીજર અને ડૉ. હેન્સે તેમના સંશોધન લેખ “Is fasting healthy” માં આ અંગે ખૂબ રસપ્રદ તારણ રજૂ કર્યા છે.

આ મહિનામાં વિશ્વના તમામ મુસ્લિમો એક સાથે રોઝા રાખે છે. તેનાથી ગરીબો અને દુઃખીજનો પ્રત્યે હમદર્દી, માનવ સમાનતા, ધીરજ, માનવપ્રેમ, સહાનુભૂતિ જેવા ગુણો ખીલી ઉઠે છે.

(515) Fasting and Obesity

Obesity leads to many diseases. Scientific research has shown that Fasting is very helpful in weight loss. In the month of Ramadan, the accumulation of calories decreases due to Fasting. It helps in eliminating Obesity. According to Dr. Mathson, weight loss due to Fasting has been linked to increased brain function and it is significant.

Fasting reduces toxins

A variety of processed foods produced toxins in the body. These toxins are mixed in to fat. Melting body fat during continuous month of Fasting leads to significant reduction in the amount of toxins in the body. Dr. S. Selijar & Dr. Hense presented very interesting findings in their research article, “Is Fasting healthy”.

This month all the Muslims of the world keep Fasting. It has nurtured the qualities like empathy for the poor and miserable, Human equality patience, philanthropy, empathy.

(૫૧૬) રોઝએ રમઝાનની વાસ્તવિકતા

ઇસ્લામ પાકી અને સ્વચ્છતાનો નમૂનો રજૂ કરે છે. તે દિલોમાંથી ગંદા તથા ભ્રષ્ટ વિચારો તેમજ ગુનાહિત માનસને નામશેષ કરી નાંખે છે.

રોઝહ ફર્જ કરવાનો અસલ હેતુ અંતરની બૂરી ઇચ્છાઓને કાબૂમાં રાખવાનો છે. કુર્આને હકીમમાં છે કે “તમારા પર રોઝહ એટલા માટે ફર્જ કરવામાં આવ્યા છે કે જેથી તમે ‘મુતકી’ બની જાઓ.” જે માણસ રોઝો રાખી ખાવું-પીવું છોડી આપે પરંતુ ગુનાહો ન છોડે તેના પ્રત્યે અલ્લાહપાક પોતાની નારાઝગી આ રીતે વ્યક્ત કરે છે કે હદીષમાં છે ‘મલ લમ ચદઅ કલ્લઝઝુરે વલ અમલ બિહી ફલયસ લિલ્લાહે હાજતુન ફી અન્યદઅ તઆમહુ વ શરાબહુ અર્થાત જેણે રોઝો રાખી જુઠ અને ગુનાહના કાર્યો ન છોડ્યા તો માત્ર તેના ખાવા-પીવા છોડવાની અલ્લાહને કોઈ જરૂર નથી.’ (મિશ્કાત પેજ ૧૭૬)

જામેઅ સગીરમાં લખ્યું છે કે પાંચ વસ્તુઓ એવી છે કે જેનાથી રોઝો તૂટી જાય છે. એટલે કે રોઝહ નો સવાબ ખતમ થઈ જાય છે. અને રોઝહ રાખવું ન રાખવું સવાબની દૃષ્ટિએ બરાબર થઈ જાય છે. એ પાંચ વસ્તુઓ નીચે મુજબ છે. (૧) ગીબત (૨) ચાલી-ચૂગલી (૩) જુહું બોલવું (૪) લંપટ નઝર (૫) જુઠી કસમ ખાવું.

કેટલું મૂર્ખતાભર્યું કાર્ય છે કે રમઝાન સિવાય ખાવું-પીવું જાઈએ છે જેને રોઝહમાં છોડી આપે છે પરંતુ જે કામો પ્રત્યેક સમય અને ક્ષણે હરામ છે તેને રમઝાનમાં ચાલુ રાખે, આથી મોટો નાદાન કોણ હશે ? રોઝહ હકીકતમાં એહતેમામ સાથે ગુનાહોથી બચવાનું નામ છે ન કે ખાવું-પીવું છોડી ગુનાહિત પ્રવૃત્તિમાં રહેવાનું નામ છે. શરઈ હરામ ઠેરવેલ ચીજોથી બચવું અને કાઈપણ રીતે તે થવા ન પામે તેની કાળજી રાખવી એનું જ નામ તકવો છે. એજ રોઝહની રૂઠ છે અને રોઝહ ફર્જ કરવાનો અસલ મકસદ છે-માટે રમઝાનમાં કાળજીપૂર્વક, એહતેમામ સાથે પોતાને ગુનાહોથી બચાવે, કુઝુલ અને વ્યર્થ વાતોમાં ટાઈમ બરબાદ કરવામાં ન આવે. ગીબત લડાઈ-ઝઘડાથી દૂર રહે કેરમ, પત્તા (ક્રિકેટ-મોબાઇલ) વગેરે કાર્યોમાં સમય ન વેડફે રમઝાનનો કિમતી સમય તિલાવત, ઝિંકમાં પસાર કરવામાં આવે, નહીં તો ચૂપ રહે. ખામોશીમાં પણ ઇન્શાઅલ્લાહ સવાબ મળશે.

રમઝાનમાં નફિલોનો સવાબ ફર્જ બરાબર અને એક ફર્જનો સવાબ સીતેર ફર્જ અદા કરવા બરાબર મળે છે. તો એ પણ યાદ રાખવું જરૂરી છે કે શરઈ કાનુન પ્રમાણે મુબારક દિવસોમાં અને મુબારક ઘડીઓમાં ગુનાહોની સજા પણ વધુ હોય છે.

ખુદાપાક દરેક મુસલમાનને રમઝાનની કદર કરવાની તોફીક અતા ફરમાવે અને જગત માટે રમઝાનને શાંતિનો સબબ બનાવે. (આમીન)

અઝ ઇફાદાત : મુફતી ઇસ્માઇલ વાડીવાલા સાહબ રહ.- રાંદેર

(516) The reality of Roza-e-Ramdhan

Islam presents a model of maturity and cleanliness. It eradicates dirty and corrupt thoughts and criminal mind from the Human.

The main purpose of performing Rozah is to control the evil desires within. It is in the Qur'an that "Rozah has been made obligatory upon you so that you may become 'Muttaqi'." Allah expresses His displeasure with the person who fasts and abstains from eating and drinking but does not abstain from sins as in the hadith "mal lam yada'a qawwalazzure wal amal bihi falayas lillahe hajtun fi anyyada'a ta'amahu wa sharabahu" means, he who fasts and commits lies and sins Allah has no need to give up food and drink if one who fasts does not give up lies and sinful deeds. Allah has no need of those people who give up only eating and drinking, who do not leave their sins by fasting. (Mishkat-pg 176)

It is written in Jame'ah Saghir that there are five things that break the fast. Means, the reward of fast ends. And not keeping fast is fine in terms of reward. Those five things are as follows. (1) Backbiting (2) Gossip (3) Telling lies (4) Lustful vows (5) Taking false oaths.

What a foolish act, it is permissible to eat and drink except in Ramadan, which one leaves out in Rozah But who would be the greater daffy if he continues in Ramadan those works which are haram at every time and moment? Fasting is actually the name of abstinence from crimes and not the name of abstaining from eating and drinking and engaging in criminal activities. Taqwa is the name of avoiding things that are prohibited by Shariah and taking care to avoid them by any means. This is the spirit of and the original purpose of to obligation fasting – to be careful in Ramadan, to save oneself from sins with care, and not to waste time in frivolous talk. Stay away from backbiting, fights, do not waste time in caram, cards (cricket-mobile) etc. Precious time of Ramadan should be spent in recitation, zikr, otherwise keep silent. Even in silence, one will get reward Inshallah.

In Ramadan, the reward of the Nafil is equal to the Farz and the reward of one Farz is equal to performing seventy Farz. So it is also important to remember that according to Shari'a law, the punishment for crimes during Mubarak (holy) days and Mubarak (holy) hours is also higher.

May Almighty Allah grant every Muslim the opportunity to appreciate Ramadan and make Ramadan a cause of peace for the world. (Amen)

Az-Ifadat : Mufti Ismail Wadiwala Sahab Rah. - Rander

(૫૧૭) એઅતેકાફ

રમઝાન શરીફના છેલ્લા દસ (૧૦) દિવસનો એઅતેકાફ સુન્નતે મુઅકકદહ અલલ કિફાયહ છે. માટે શહેર અથવા ગામની દરેક મહોલ્લાની મસ્જીદમાં એઅતેકાફ સુન્નતે મુઅકકદહ છે.

ઇબ્ને કય્યિમ રહ.ફરમાવે છે કે એઅતેકાફની રૂહ અને હેતુ દિલને અલ્લાહની પાક ઝાત સાથે જોડી આપવું છે. પ્રત્યેક બાજુથી દૂર થઈને એકાગ્રતાથી તેની સાથે જ જોડાઈ દરેક અન્ય પ્રવૃત્તિઓથી વિમુખ થવું છે દરેક ફિકર ચિંતાઓથી મુક્ત થઈ તેની જગ્યાએ અલ્લાહની પાક મોહબ્બત અને તેનો ઝિફ્ક દિલમાં સમાવવાનો છે આ મોહબ્બત અને તઅલ્લુક કબ્રની એકાંતમાં સહાયક થશે કે જે દિવસે અન્ય કોઈ સાથી કે સાનિધ્ય ન હશે.

અગર મોહલ્લામાંથી કોઈ પણ એઅતેકાફ નહીં કરશે તો બધા સુન્નત છોડવાના ગુનેહગાર થશે અને અગર મહોલ્લામાંથી કોઈ પણ એઅતેકાફ કરી લેશે તો બધા તરફથી સુન્નત અદા થઈ જશે. (શામી ૬૬૦/૧)

જે મસ્જિદમાં પાંચ વખતની નમાઝ જમાઅત સાથે અદા થતી હોય એવી મસ્જિદમાં એઅતેકાફ કરવું દુરસ્ત છે. માટે જે મસ્જિદ વેરાન હોય, નમાઝ થતી ન હોય એવી મસ્જિદમાં એઅતેકાફ કરવું દુરસ્ત નથી. **ઓરતોએ પોતાના ઘરની મસ્જીદમાં એઅતેકાફ કરવો જોઈએ. (અગર ઘરમાં કોઈ જગ્યા મસ્જીદ તરીકે નક્કી ન કરી હોય તો ઘરનો કોઈ ખુણો એના માટે નિશ્ચિત કરી લે)**

ઓરતો માટે ઘરમાં એઅતેકાફ કરવું વધુ આસાન છે, ઘરની વ્યક્તિઓ પાસે કામ પણ લઈ શકે છે અને એઅતેકાફનો સવાબ પણ હાસિલ કરી શકે છે. છતાં પણ ઓરતો આ સુન્નતથી લગભગ મહરૂમ રહે છે માટે કોશીસ કરવી જોઈએ.

(517) Etekaaf/Itikaaf

The Etikaaf of the last ten (10) days of Ramdhan shareef is Sunnat -e- Mu'aqqadah alal-kifayah. This Etikaaf is sunnat-e-Mu'aqqadah, in every mosque of street of the city or village.

Ibn Qayyim rah. Says that the spirit and purpose of Atekaf is to unite the heart with the Almighty Allah. It is to turn away from every side and concentrate on it, to be detached from all other activities, to be freed from every worry and concern, and instead to include the harvest of love and remembrance of Allah in the heart.

If no one from the street does Etikaaf, then all the people will be guilty for leaving the Sunnah. and if anyone from the street performs etikaaf, then the sunnah will be performed from all. (shami 660/1)

The Etikaaf is performed in such a mosque, where the five daily prayers are performed with the congregation. Therefore it is not correct to perform Etikaaf in a mosque which is deserted in which people does not offer prayers. **Women should perform Etikaaf in the Mosque of their house. (If no place in the house is fixed as mosque then any corner can be decide for it.)**

It is easier for women to do Etikaaf at home; they also can take work from the people of the house and also get reward of Etikaaf. However, women are almost deprived from this Sunnah. So we have to try for it.

(૫૧૯) શબે કદર

આપ સલ.નો ઇરશાદ છે કે જે માણસ શબે કદરમાં ઇમાનની સાથે અને સવાબની નિશ્ચયતાથી (ઇબાદત માટે) ઉભો થાય તો તેના પાછલા બધાજ ગુનાહ માફ કરી દેવામાં આવે છે. (બુખારી શરીફ)

ઉભા થવાનો મતલબ એ છે કે નમાઝ પઢે, કુરઆનની તિલાવત કરે અથવા ઝિક્ર-તસ્બીહ વગેરેમાં મશ્ગુલ રહે અને સવાબની ઉમ્મીદ રાખવાનો મતલબ એ છે કે રિયાકારી અને દેખાડવા માટે ઇબાદત ન કરે બલ્કે ઇખ્લાસ અને અલ્લાહની રઝામંદી તથા સવાબ હાસિલ કરવાની નિશ્ચયતાથી ઇબાદત કરે.

હદીસ :- હઝરત આઈશા રદી.એ આપ સલ.ને પુછ્યું કે યા રસુલુલ્લાહ સલ.અગર મને શબેકદર નસીબ થઈ જાય તો હું કઈ દુઆ પઢું? તો આપ સલ.એ ફરમાવ્યું કે આ દુઆ પઢો.

اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي ۝

“અલ્લાહુમ્મ ઇન્નક અફુવ્વુન તુહિબ્બુલ અફવ ફઅફુ અન્ની” અર્થ અલ્લાહ બેશક તું માફ કરનાર છે અને માફ કરવાને પસંદ કરે છે, માટે મને પણ મુઆફ ફરમાવી દે. (તિરમિઝી) આ રાતમાં દુઆનું કબુલ થવું ઘણી રિવાયતોમાં આવ્યું છે. (શબે બરાઅતની ફઝીલત, અઝઃમુફ્તી ઇસ્માઈલ વાડીવાલા સા.રહ.)

(519) Shabb-e-Qadar

The Prophet Muhammad ﷺ said: If a man stands up in a shabb-e-qadar (for worship) with faith and determination of reward all his past sins are forgiven. (Bukhari Sharif)

Standing up means praying, reciting the Qur'an or being busy in Ziqra-Tasbeeh etc. and hoping for reward means not performing Ibadah for hypocrisy and showing off, rather Ibadah with sincerity and the intention of obtaining the pleasure of Allah and receiving the reward.

Hadith:- Hazrat Aisha rd. asked to prophet Muhammad ﷺ O Rasulullah ﷺ. What dua should I recite if I am lucky to get shabe-qadra? So Muhammad ﷺ said that read this dua.

اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي ۝

“Allahumma innaka ‘afuwwun tuhibbul ‘afwa fa’ fu’anni” O Allah, surely You are Forgiving and Love to forgive, so forgive me too. (Tirmidhi) Acceptance of dua in this night has come in many traditions. (Shab-e-barat ni fazilat - By: Mufti Ismail Wadiwala Sahab Rah.)

(૫૨૦) સદકઅે ફિત્ર

ગરીબ મુસલમાનો પાસે ખાવા પીવાનો સામાન પહોંચી જાય અને તેઓ પણ ઇદની નમાઝ શાંતિપુર્વક અદા કરી શકે તેમજ રોઝદારથી રોઝામાં જે કંઈ કુસુર થઈ ગયો હોય તેના કફ્ફારા માટે સદકઅે ફિત્ર શરીઅતમાં વાજીબ કરવામાં આવ્યો છે. (અબુદાઉદ, ઇનાયહ)

ઝકાતનો જે નિસાબ છે તેટલા નિસાબના માલીક ઉપર ઇદના દિવસે સુબ્હેસાદિક વખતે સદકઅે ફિત્ર વાજીબ થાય છે. સોના, ચાંદી અને વેપાર માટેના માલ સિવાય પોતાની જરૂરતથી વધારે ફરનીચર, ઘર, પહેરવાના કપડાં હોય જેની વરસ કદરમિયાન કોઈ એકાદ વખત જરૂરત પડે છે, હંમેશા જરૂરત પડતી નથી અને સાડાસાત તોલા સોના અથવા સાડાબાવન તોલા ચાંદીની કિંમત બરાબર હોય તો એ માલ ઉપર સદકઅે ફિત્ર તેમજ કુરબાની વાજીબ થાય છે. સદકઅે ફિત્ર પોતાના તરફથી અને પોતાની નાબાલિગ ઓલાદ તરફથી અદા કરવું જરૂરી છે. (હિદાયહ)

બેહતર એ છે કે સદકઅે ફિત્ર ઇદની નમાઝ માટે ઇદગાહ જતા પહેલા અદા કરવો જોઈએ, અગર કોઈ રમઝાનમાં અદા કરી આપે તો પણ અદા થઈ જાય છે. (દુર્રે મુખતાર ભા-૨)

સદકઅે ફિત્રનું વજન :- એક સદકઅે ફિત્ર પોણા બે કિલો ઘઉં એટલે લગભગ ૧ કિલો ૭૫૦ ગ્રામ ઘઉં અથવા એટલા ઘઉંની કિંમત આપવી. જેઓ તૈયાર લોટ ખાતા હાય તેમણે ૧ કિલો ૭૫૦ ગ્રામ લોટની કિંમત અદા કરવી (૨) વધુ સારી સ્થિતિના લોકો માટે વધારે સારૂ એ છે કે તેઓ સાડા ત્રણ કિલો કાળી અથવા લાલ દ્રાક્ષ અથવા ખજૂર કે જવ અથવા તેની કિંમત અદા કરે.

(520) Sadqa-e-Fitra

drink items reach to the poor Muslims and they can also offer Eid prayers peacefully and Sadaqah is wajib in Fitra Shari'ah to make up for anything that has been done wrong in Fasting. (Abu Dawood, Inayah)

Sadaqe Fitr is wajib on the owner of the nisab of zakat at the time of subhe-sadiq on the day of Eid. Apart from gold, silver and goods for trade, there is furniture, house, clothes in excess of one's own needs, which is needed once or twice during the year, not always needed and if the value of seven and a half tolas of gold or fifty five and a half tolas of silver is equal, Sadaqah fitra Fitr and Qurbani becomes wajib. Sadaqah is required to pay on his own behalf and on behalf of his minor children. (Hidayah)

It is Better that It should be performed before going to Eidgah for Eidul Fitra prayer, even if one performs (gives) during Ramadan, it is performed. (Durre Mukhtar vol-2)

Weight of Sadqe-e-Fitra : 1 kilo and 750 grams (A quarter of two kilos) of wheat or giving the price of that much wheat. Those who eat ready-made wheat flour should pay the price of 1 kg 750 grams of wheat flour (2) It is better for people of better status to pay three and a half kg of black or red grapes (raisin) or dates or barley or its price.

(પરવ) ઇદની રાતની ફઝીલત અને

ઇદના દિવસની સુન્નતો :

હદીસ શ.માં છે: જે જાગતો રહ્યો ઇદુલફિત્ર અને ઇદુલ અદહાની રાતે તો એનું દિલ મુર્દા નહીં થાય એ દિવસે જે દિવસે દિલ મુર્દા થઇ જશે-એટલે કે કયામતના દિવસની ગભરાહટથી મહકુઝ રહેશે જે દિવસે કે લોકો કયામતની સખ્તીઓથી પરેશાન (વ્યાકુળ) હશે.

ઇદુલ ફિત્રની સુન્નતો :- (૧) ઇદનો ચાંદ જોઇને તકબીર પઢવાનું શરૂ કરવું. (૨) **તકબીર:-**“અલ્લાહુઅકબર અલ્લાહુઅકબર - લા ઇલાહ ઇલ્લાલ્લાહુ વલ્લાહુઅકબર અલ્લાહુ અકબર વલિલ્લાહિલ હમ્દ” (૩) શરીઅતના હુકમો મુજબ (ઓરત અને મરદે) પોતાને શણગારવું (૪) ગુસલ કરવું (૫) મિસ્વાક કરવું (૬) પોતાની પાસે જે સારામાં સારા કપડાં હોય તે પહેરવાં (૭) ખુશબુ (અત્તર વગેરે) લગાડવું (૮) સવારમાં જલદીથી ઉઠવું (૯) ઇદગાહમાં જલદીથી જવું (૧૦) ઇદગાહ જતી વખતે કોઇ મીઠી ચીજ જેવી કે ખારેક વગેરે ખાવું (૧૧) ઇદગાહ જવા પહેલાં સદકએફિત્ર (ગરીબોને) અદા કરવો (૧૨) ઇદની નમાઝ ઇદગાહમાં જઇને પઢવી, વગર ઉઝરે શહેરની મસ્જીદોમાં પઢવી નહીં (૧૩) જે રસ્તેથી જાય તે સિવાય (બની શકે તો) બીજે રસ્તેથી પાછા ફરવું (૧૪) પગે ચાલીને (ઇદગાહ) જવું. - બંને ઇદોનો ખુત્બો, જુમ્હાના ખુત્બાની જેમ સાંભળવો વાજિબ છે, એટલે તે વખતે બોલવું, નમાઝ પઢવી એ સૌ હરામ છે. (શામી.)

મસઅલો: ઇદની નમાઝ જે ઠેકાણે પઢાય ત્યાં તેજ દિવસે બીજી કોઇ નમાઝ (નફિલ) પઢવી મકરૂહ છે નમાઝ પહેલાં પણ અને પછી પણ. નમાઝ પઢી ઘરે આવ્યા બાદ નમાઝ પઢવી મકરૂહ નથી (પણ સુન્નત છે) અને (ઇદની નમાઝ) પહેલાં (ઘરમાં) પણ (નફિલો પઢવી) મકરૂહ છે. (શામી જુ.૧)

મસઅલો: ઓરતો અને તે લોકો કે જેઓ કોઇ ઉઝરને લીધે ઇદની નમાઝ નહીં પઢે તેઓને ઇદની નમાઝ પહેલાં કોઇ પણ નફિલ પઢવી મકરૂહ છે.(શામી) **[બહેશ્તી ઝેવર/ભાગ-૧૧]**

(૫૨૪) ઇદની રાત્રે તહજુદ નો એહતેમામ

હઝ. અબુ હુરૈરાહ رضي الله عنه થી રિવાયત છે કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ એ ફરમાવ્યું “તેમની ઉમ્મતના રોઝદારોની છેલ્લી રાત્રે બખશીસ થઈ જાય છે” પુછ્યુંકે અલ્લાહના રસૂલ ﷺ શું તે લયતુલ કદ્ર છે? રસૂલુલ્લાહ ﷺ એ ફરમાવ્યુંકે નહિ, બલ્કે કામ કરનાર ને જ્યારે પોતાનું કામ પુરું કરે છેતો તેને તેજ વખતે પુરેપુરું મહેનતાણુ આપી દેવામાં આવે છે (મિશકાત શ.૧૭૪)

ઇદની રાત્રે એટલેકે ચાંદ રાત્રે ‘લયલતુલ જાએજહ’ અર્થાત: **ઇનઆમની રાત્ર** પણ કહેવામાં આવે છે એટલામાટે ઇદની રાત્રે મરદોએ મગરીબ ઇશાં અને ફઝરની નમાઝ જમાઅત સાથે અદા કરવાની પાબંદી કરવી જોઈએ અને તહજુદ વખતે તહજુદની નમાઝ યથાશક્તિ ૮,૪,૨ પઢવામાં આવેતો આ ઇનઆમની રાત્રમાંથી ખુબ મોટો હિસ્સો પ્રાપ્ત થઈ જશે. (અલબલાગ ઉર્દુ-કરાંચી, ૨૦૨૧)

Tahajjud at the night of Eid

It is narrated by Abu Hurairah رضي الله عنه that the Prophet ﷺ said, “On the last night of the Ramadan, all of his ummah, they get rewarded by forgiveness.” someone asked to Rasulullah ﷺ that is it a “Lailatul Qadr”? Rasulullah ﷺ said, “No”. Like worker, when he completes his work, he is paid by the wages the immediately. (Mishkat 174)

The night of Eid i.e. the moon night is also called **“Laylatul Jaiezah” (the night of reward)**. Therefore at the night of Eid, men should be instructed to offer Magrib, Isha and Fajar prayers with the congregation.

The large part of this night of reward will be received from the Tahajjud prayer in which people may offered 8,4,2 raka'ah as per their wish. **(From: Albalagh, urdu-karachi-2021)**

(૫૧૮) શબે કદર

રમઝાનુલ મુબારકની રાતો પૈકી એક રાત શબે કદર કેહેવાય છે જે ઘણી બરકતવંત અને ભલાઈની રાત છે કુર્આનપાકમાં તેને હઝાર મહીનાઓથી પણ અફઝલ બતાવેલ છે ખુબજ ભાગ્યશાળી છે તે વ્યક્તિ જેને આ રાતની ઈબાદત નસીબ થઈ જાય. હુઝૂરે.પાક (ﷺ) નો ઈરશાદ છે “શબે કદર અલ્લાહતઆલાએ મારી ઉમ્મતને અર્પણ કરી જે અગાઉની ઉમ્મતોને નથી મળી એનું કારણ કેટલીક હદીસોથી જાણવા મળે છે કે હુઝૂરે.પાક (ﷺ) એ આગલી ઉમ્મતની ઉમરો (આયુષ્ય) ને જોઈ કે જે ઘણી લાંબી હતી અને આપની ઉમ્મતની ઉમરો એમના પ્રમાણમાં ઘણી થોડી છે જો તેઓ નેક આમાલ કરવામાં એમની બરાબરી કરવા ચાહે તો પણ અશક્ય છે આ બાબતથી અલ્લાહના પ્યારા નબી (ﷺ) ને દુખ થયું જેની તલાફી (ભરપાઈ) માટે આ રાત અર્પણ કરવામાં આવી. અગર કોઈ ભાગ્યશાળીને જીવનમાં દસ રાતો પણ નસીબ થઈ જાય અને તેમને ઈબાદતમાં પસાર કરે તો તે ૮૩૩ વર્ષ અને ચાર મહીનાથી પણ વધારે સમય સંપૂર્ણ ઈબાદતમાં પ્રસાર કર્યો ગણાય.

નબીએ કરીમ (ﷺ) ફરમાવે છે કે શબે કદર રમઝાનના છેલ્લા દશકાની એકી રાતોમાં શોધ્યા કરો (મિશકાત શ.-બુખારી શ.) ઉપરની હદીસ મુજબ શબે કદર રમઝાનનુલ મુબારકની ૨૧, ૨૩, ૨૫, ૨૭, ૨૯ રાત્રીઓમાં શોધવી જોઈએ ભલે મહીનો ગમે તેટલા દિવસનો હોઈ પરંતુ એમાં અશરો આવ જહેવાય છે.

નબીએ કરીમ (ﷺ) રમઝાનુલ મુબારકનો છેલ્લો અશરો (દશકો) એઅતેકાફ ફરમાવ્યા કરતા હતા જે સર્વસમતીથી ૨૧મી રાત્રીથી શરૂ થતો હતો.(જેનો હેતુ શબે કદરની તલાશ હતી)

માટે આ રાત્રીઓમાં સૌથી વધારે શક્યતા રહેલી છે જેથી તેની તલાશ માટે ઈદની રાત્રી સુધી જાગતા રહે અને શબે કદરની ફીકરમાં લાગેલો રહે, ૧૦-૧૧ રાતો તેટલી બધી મુશકેલ બાબત નથી જેમાં જાગવું અને ઈબાદતમાં પસાર કરવું તે લોકો માટે મુશ્કેલ હોઈ જેઓ શબે કદરનું સદભાગ્ય ઇચ્છતા હોય અને સવાબની ઉમ્મીદ રાખતા હોઈ. **(ફઝાઈલે આમાલ)**

(518) Shab-e-Qadr

One of the nights of Ramzanul Mubarak is called Shab-e-Qadr, which is a night of many blessings and goodness. In the Qur'an, it is shown to be better than a thousand of months. A person who is lucky enough to pray this night is very lucky. Prophet Muhammad (ﷺ) says "Shab-e-Qadr Allah has bestowed upon my ummah that which the earlier ummahs did not receive, the reason for this is known from some hadiths that Prophet Muhammad (ﷺ) saw the age (life span) of the previous ummah which was very long and the age of his (ﷺ) ummah is very short compared to them, even if they want to match them in good deeds, it is impossible. This matter caused grief to the beloved Prophet of Allah for which this night was offered as compensation. If a lucky person gets even ten nights in his life and spends them in worship, then it is considered that he has spent more than 833 years and four months in complete worship.

Prophet Muhammad (ﷺ) says that Shab-e-Qadr should be searched in single number nights of the last decade of Ramadan (Mishqat Sh.-Bukhari Sh.). According to the above hadith, Shab-e-Qadr should be sought in the 21st, 23rd, 25th, 27th, 29th nights of Ramzanul Mubarak, regardless of the number of days of the month, but this is what is called Ashrah. The Prophet (ﷺ) used to perform A'tekaaf in the last Ashrah (tenths) of Ramadan Mubarak which was unanimously started from the 21st night. (The purpose of which was to seek Shab-e-Qadr)

So in these nights there is the greatest possibility so that one stays awake till the night of Eid in search of it and remains engaged in the think about (pursue) Shab-e-Qadr, 10-11 nights are not difficult to spend waking up and praying for those who want the good fortune of Shab-e-Qadr and hope for reward. (Fazail-e-Aamal)

(૫૨૩) : માહે શવ્વાલ :

આ ઇસ્લામી વર્ષનો દસમો મહીનો છે. હદીસ શ.માં છે “જે માણસે રમઝાનના રોઝા રાખ્યા એના પછી શવ્વાલ ના છ રોઝા રાખ્યા તો એ માણસ એવો છે જેમ કે એણે આખા વર્ષના રોઝા રાખ્યા. (મુસ્લિમ, અબૂદાઉદ, તિરમિઝી, નસાઈ, ઇબ્ને માજહ)

અલ્લાહ તઆલાની આદત પોતાના નેક બંદાઓ સાથે એ છે કે જ્યારે કોઈ નેક કામ કરે છે તો એને એ નેકીથી દસ ગણો વધારે સવાબ આપે છે. કુર્આનેમજીદમાં છે “મન જા-અ બિલ્હસનતિ ફલહૂ અશુરુ અમ્માલિહા... જે માણસ એક નેકી કરશે તો એને દસ ગણો સવાબ મળશે.” (પા-૮) આ કાયદાથી રમઝાનના ત્રીસ રોઝાનો સવાબ ત્રણસો રોઝાના બરાબર થયો. જો કોઈ શવ્વાલના છ રોઝા રાખી લે તો એનો સાઠ (૬૦) રોઝાના બરાબર સવાબ થઈ ગયો, વર્ષના કુલ ૩૬૦ દિવસ થાય છે આ રીતે મળીને કુલ રોઝાનો સવાબ આખા વર્ષના બરાબર થઈ ગયો.

આ હદીસથી શવ્વાલના રોઝાની ફઝીલત સારી રીતે સ્પષ્ટ થાય છે. આ રોઝાનો રમઝાનના રોઝાથી એવો સંબંધ છે જેમકે ફઝ નમાઝોનો તેના પછીની સુન્નતોનો હોય છે.

શવ્વાલના રોઝા વિષે હુકમ એ છે કે રોઝા લગાતાર રાખવાની જરૂર નથી, આ મહીનામાં છ રોઝા પૂરા થઈ જવા જોઈએ. અલબત્ત કોઈ પોતાની સહુલત માટે લગાતાર રાખે તો કોઈ વાંધો નથી.

(અઝ: મુફ્તી ઇસ્માઈલ વાડીવાલા સાહબ. રહ.)

(523) The month of Shawwal

This is the 10th month of Islamic year. It is stated in Hadith Shareef that “the one who keep 6 fasts after the Ramadhan Fasting then he who like as he keep fast for whole year.” (Muslim, Abu Daud, Tirmizi, Nasai, Ibne Majah)

It is habit of Allah Ta’ala that whoever doing blessed work, then He gives the virtue multiply by 10 times/ It is stated in Qur’an Majid that “Man Ja aa Blhasnati falahu Ashru Amsaliha.... the man who does one good deed then he gets rewards multiply by 10 times.” (Para-8). By this rule, the reward of 30 Ramadhan fast is equal to 300 Fast. And if anyone keep the 6 fast of Shawwal then he gets reward equal to 60 fast. A year contains 360 days. By this way reward of all fast is equal to keep fast full year.

By this Hadith it is very well understand the importance of 6 fast of Shawwal. It has relation with Ramadhan Fast like all the supererogatory (Sunnah) prayers followed by compulsory (fardh) prayer.

It is stated that the 6 Fast of Shawwal are not to be necessary to keep continuously. But you can keep the Fast according to your convenience. And you can keep continuous also.

(From: Mufti Ismail Wadiwala Sahab Rah.)

(૫૨૪) હજજ

હજજ ઇસ્લામનો એક ઘણો જ જરૂરી રૂકન છે. કુર્આને હકીમમાં છે “અને અલ્લાહને (રાજી કરવા માટે) તે લોકો ઉપર આ ઘરની હજજ ફર્જ છે જેઓ ત્યાં સુધી પહોંચવાની શક્તિ રાખતા હોય.” (સુ.આલે ઇમરાન-૯૭)

હજજની અઝાન : હઝ. ઇબ્રાહીમ عليه السلام જ્યારે ખાનઅે કઅબાની તઅમીરથી ફારિગ થયા તો અલ્લાહતઆલાએ ફરમાવ્યું કે લોકોને બોલાવો, તો હઝ.ઇબ્રાહીમ અલ. અબુ કુબૈસ નામના પહાડ ઉપર ચઢ્યા અને અવાજ આપ્યો “ખબરદાર થાઓ કે અલ્લાહતઆલાએ પોતાનું ઘર બનાવવાનો હુકમ આપ્યો અને તે બની ગયું, ખબરદાર થાઓ, ખાનઅે કઅબહનો હજ કરો” તો જે લોકો બાપોની પીઠ અને માઓના રહમમાં હતા તેમને અલ્લાહપાકે અવાજ પહોંચાડી આપ્યો, તો જેમણે એક, બે કે એથી વધુ જેટલા વખત જવાબ આપ્યો હશે તે મુજબ હજ કરશે, કુર્આને મજુદમાં છે “અને લોકોમાં હજનું એલાન કરી દો કે જેથી લોકો તમારી પાસે (હજ માટે) ચાલ્યા આવે.” (ઇનાયહ શરહે હિદાયહ) એજ રહાની ઉત્સાહ (spirit) ના અસરથી લોકો હજારો માઇલ દુરથી ખેંચાઈને ગમે તેટલી તકલીફ વેઠીને પણ ખાનઅે કઅબા સુધી પહોંચે છે.

(અઝ કિતાબ : મુફ્તી ઇસ્માઇલ વાડીવાલા સાહબ. રહ.)

(524) Hajj

Hajj is one of the most important pillars of Islam. It is stated in the Qura'n Hakim, “And the Hajj of this house is compulsory upon those who are capable of reaching there” **(Surah Aale Imran-97)**

Adhan of Hajj : Hazrat Ibrahim عليه السلام when finished the construction of the Qa'abah, Allah ordered him to call the people. Hazrat Ibrahim عليه السلام climbed a mountain called AbuQubais and announced, “Beware that Allah has commanded to build his house and it happened. Beware, you should perform Hajj to Qaabah. Those who were on the backs of their father's and in the wombs of their mother's Allah s.w.t gave them the message. He will perform Hajj according to the number of times he has answered. It is stated in Quran Majeed “You announce for Hajj in people, so, people come here to perform Hajj”. **(Inayah- SharaheHidayah)** Due to their inner spirit and force people come from thousands of miles away and reach the Qaaba, despite all the difficulties **(From book: Mufti Ismail Wadiwala Sahab R.h.)**

(૫૨૫) હજ કોના ઉપર ફરજ છે

જેની પાસે પોતાના બાલ-બચ્ચા તેમજ જે લોકોનો ખર્ચ આપવો જરૂરી છે તેમના ખાવા-પીવા રહેવા માટે ઘર અને કપડાંના ખર્ચ ઉપરાંત પોતાના આવવા જવાનો સફરનો ખર્ચ હોય તેના ઉપર હજ ફરજ છે.

ઓરતના હજ અદા કરવા માટે એવા દીનદાર મહરમનું સાથે હોવું જરૂરી છે જેના સાથે હંમેશા માટે નિકાહ કરવું જાઈએ ન હોય, (ફતહુલ કદીર શામી-૨) અગર મહરમ પોતાના ખર્ચથી ઓરત સાથે હજ માટે જવા તૈયાર ન હોય તો તેનો ખર્ચ પણ ઓરતના સિરે રહેશે, એવી સુરતમાં હજના અદા કરવા માટે પોતાનો અને મહરમનો ખર્ચ પણ હોવું જરૂરી છે, (મુઅલ્લીમુલ હુજ્જાઝ) અગર ઓરત પાસે પોતાનો ખર્ચ તો હોય પરંતુ મહરમને સાથે લઈ જવાનો ખર્ચ ન હોય તો પોતાનો ખર્ચ હોવાને લીધે હજ ફરજ થઈ જશે, પરંતુ મહરમ ન હોવાને લીધે હજ ન કરવા બદલ ગુનેહગાર થશે નહીં, અલબત્ત મરણ વખતે પોતાના તરફથી હજ કરાવવાની વસિયત કરવી જરૂરી છે. (અઝ કિતાબ અરકાને ઇસ્લામ:મુફ્તી ઇસ્માઈલ વાડીવાલા સાહબ. રહ.)

(525) Who is obliged to perform Hajj ?

Hajj is obligatory on those who has enough amount of performing Hajj with lodging and travel expense, after fulfilling all the duties and responsibilities upon him.

For the women, to perform Hajj, it is necessary to be accompanied by a pious Mehram, (with whom it is not permissible to get married forever)(**Fathhul Qadir Shami-2**) In order to perform Hajj for the women, it is necessary to have her own expense and also the expense of Mehram. (**Muallimul Hujjaj**) If Mehram is not ready to bear his own expense then women have to bear his expense. If women has her own expense but not the expense of Mehram then Hajj is obligatory on her but she will not be at guilty (gunahgar) for not having pious Mehram. Of course, it is necessary to make a will to perform Hajj on behalf of her, at the time of death. (From book 'Arkane Islam' : Mufti Ismail Wadiwala sahab R.A.)

(૫૨૬) હજ્જે બદલ

જેનાં ઉપર હજ ફર્જ હતી અને હજ અદા કરવાનો મોકો હોવા છતાં હજુ અદા ન કરી અને પછી પોતે હજ અદા કરી શકે એવી તાકાત ન રહી તો એવા માણસે બીજા પાસે પોતાની હજ્જે બદલ કરાવવી અને મરતી વખતે વસિયત કરવી જરૂરી છે. અગર કોઈ માણસ બિમાર હોય, આંધળો હોય, લંગડો હોય અથવા લકવો થઈ ગયો હોય અને હજના સફરની શક્તિ ન રહે કે હજ માટે ન જઈ શકે અને સારૂ થવાની આશા ન હોય તો સહી કોલ પ્રમાણે હજ્જે બદલ કરાવવી અથવા વસિયત કરવી વાજિબ છે. (મુઅલ્લીમુલ હુજ્જાઝ)

અફઝલ અને બેહતર એ છે કે હજ્જે બદલમાં એવા માણસને મોકલવામાં આવે જે આલિમ બા અમલ હોય, હજના મસાઈલથી ખૂબ વાકિફ હોય અને પોતાની ફર્જ હજ પહેલાં કરી ચૂક્યો હોય (મુઅલ્લીમુલ હુજ્જાઝ પે-૩૦૮) જેને પોતાની હજ અદા કરી ન હોય એવાને હજ્જે બદલમાં મોકલવું મકરૂહે તનઝીહી છે. (દુર્રે મુખ્તાર, શામી ૩૩૧/૨) અગર મય્યત પર હજ ફર્જ હોય અને વસિયત કરવા વગર મય્યતના બાલિગ વારિસો મય્યત તરફથી હજ કરાવશે અથવા અવલાદ વસિયત વગર પોતાનાં માં-બાપ તરફથી હજ કરશે અથવા કરાવશે તો ઈમામ અબુ હનીફા (રહ.) ફરમાવે છે કે ઈન્શાઅલ્લાહ મય્યત તરફથી હજ અદા થઈ જશે. (શામી)

(526) Hajj-e-badal

If a person who was obliged to perform Hajj and has not yet performed Hajj, even though he had the opportunity to do so and then does not have the strength to perform Hajj himself, then it is necessary for him to have someone else to perform Hajj on behalf of him and make a will for the same at the time of death. If a person is ill, blind, lame or paralyzed and does not have the strength to go on Hajj, or cannot go for the Hajj and there is no hope of recovery then it is necessary to get Hajj-e-Badal (To get Hajj done on behalf of him) or make a will according to the signature call. **(Muallimul Hujjaj)**

Afzal and better is to send in return a man who is Alim Ba Amal, very knowledgeable about Hajj issues and has done his own Hajj before. **(Muallimul Hujjaj/308)** It is Makrooh-e-tanzihi to send such person for Hajj-e-Badal, who has not performed his own obligatory Hajj before. **(Durr-e-Mukhtar, Shami 331/2)** If Hajj is obligatory on the decease and the adult heirs of the decease, perform Hajj on behalf of the decease, without making a will, or perform Haj from their parents without making a will then according to Imam Abu Hanifa R.A. Hajj will be performed from dead person. **(Shami)**

(૫૨૭) હજજના ઇન્આમ

(૧) બયતુલ્લાહ શરીફની હાજરી અને મુલ્તઝમ સાથે વળગી પડવાનો મોકો મળે તો એનાથી મોટી કંઈ ખુશનસીબી હોય શકે!.. ઈમાનની બેટરી ચાર્જ કરવા માટેનો મોકો અને તક છે. દિલને તેની સાથે જોડી આપો. દિલની રૂહાની બેટરી ચાર્જ થઈ જશે, ઈશ્કે ઈલાહીથી દિલની જ્યોત પ્રજ્વલિત થઈ ઉઠશે. (૨) અહીં નાના-મોટા બધાજ એકજ કાર્યમાં પ્રવૃત્ત છે. ત્યાં પહોંચી એ બાબતની અનુભૂતિ થાય છે કે માત્ર આ એક જ મહાન દાતા છે જે આપે છે, આજ તે માંગવાનો દરબાર છે. બધાજ એકજ દરવાજાના ભિક્ષુક છે. ત્યાં જઈ નાના મોટાનો ભેદ દૂર થઈ જાય છે. જેમકે કુર્આનેપાકમાં અલ્લાહ તઆલા ફરમાવે છે. હે લોકો! તમે સર્વે અલ્લાહના જ મોહતાજ છો અને અલ્લાહ જ બેપરવા (ગની) સઘરી ખુબીઓવાળો છે. (સૂ.ફાતિર, આ.૧૫) હજજના પરિણામે આ યકીન દિલમાં બેસી જાય છે કે એક જ માત્ર અલ્લાહ દાતા છે, અલ્લાહના દરબારમાં જઈને આવ્યા પછી પણ જો અન્ય પર નજર રહી તો પછી એવી હાજરીથી કાંઈ પ્રાપ્ત ન થયું. (૩) ત્યાં જવાવાળા તો લાખો લોકો હોય છે. પરંતુ ત્યાંથી કોઈ મહરૂમ કે વંચિત નથી ફરતું અને કોઈને મહરૂમ રાખવામાં નથી આવતા, શ્રદ્ધા છે કે અલ્લાહના ફઝલથી જે કોઈપણ મોહબ્બત અને તડપ સાથે જાય છે તેઓ કંઈક મેળવીને આવે છે. (૪) મહત્વની બાબત એ સમજાઈ કે જેટલું પાત્ર (વાસણ) લઈને જશો એટલું પ્રમાણ મળશે. સૌથી મોટા દરબાર જેનાથી મોટો કોઈ દરબાર નથી. પોતાની જાતને તુચ્છથી તુચ્છ સમજવું અને અલ્લાહના સામે વિનમ્ર વિવશતા પ્રગટ કરવી. જેટલી વિનમ્રતા હશે અને ‘હુંપણું’ ખતમ થશે તેટલા પ્રમાણમાં અલ્લાહની રહમતોની વર્ષા વધારે પ્રાપ્ત થશે. જેટલા પ્રમાણમાં પોતાની બુદ્ધિ, મનેચ્છાઓ અને આંતરિક આવેગોને કાબૂમાં રાખી બારગાહે ઇલાહીમાં હાજર થશે તેટલા પ્રમાણમાં અલ્લાહ તરફથી ઈનામો અને રહમતોની દૌલત પ્રાપ્ત થશે. (૫) હજરે અસ્વદને ચૂમવામાં આવે છે તે હકીકતમાં અલ્લાહની સાથે મુસાફરો કરવું અને વાચદો આપવું છે. હદીષ શરીફમાં ફરમાવ્યું છે કે ‘આ હજરે અસ્વદ અલ્લાહ તઆલાનો હાથ છે. જેઓ તેને ચૂમે છે કે ઈસ્તેલામ કરે છે તેઓ અલ્લાહના સાથે મુસાફરો કરે છે, અને અલ્લાહ સાથે મુસાફરો કર્યા પછી ખરા-ખોટાં (અણીશુદ્ધ-અશુદ્ધ) અલગ-અલગ થઈ જાય છે. જેથી ‘અલ્લાહ નાપાક (લોકો)ને પાક (લોકો)થી જુદા કરી આપે...’ (સૂ.અનફાલ-આ.૩૭) અગર હજજ પછી ઝિંદગી બદલાઈ ગઈ તો સમજો કે આ કસોટીમાં સાચા ઠર્યાં.

હજજે મબરૂર તેને કહે છે જેમાં કોઈ ભૂલ ન થઈ હોય, તથા ગુનાહ ન કરવાનો પાકો ઈરાદો કરવામાં આવ્યો હોય. કોઈ વ્યક્તિને હજજ મબરૂર નસીબ થયાની નિશાની એ છે કે હજજ પછીની તેની ઝિંદગી જ બદલાઈ જાય, ઝિંદગીમાં પરિવર્તન આવી જાય. (અઝ ઇફાદાત હઝ.મૌલાના યુસુફ લુધ્યાની રહ.)

(527) The Rewards of the Hajj

(1) What can be greater happiness than the presence of Baitullah Sharif and the opportunity to cling to Multazam!.. It is a chance and an opportunity to charge the battery of faith. Attach the heart to it. The spiritual battery of the heart will be charged, the flame of the heart will be ignited with Divine love. (2) Here all the big and small are engaged in the same work. On reaching there one realizes that only this is the great giver who gives, this is the court of asking. All are beggars of the same door. Going there, the difference between big and small disappears. As Allah Ta'ala says in the Holy Quran. Hey people! All of you are dependent on Allah and Allah is the Most Merciful. (Surah Fatir-15) As a result of Hajj, this certainty sits in the heart that only Allah is the giver, even after going to the court of Allah, if one keeps an eye on others, (3) then nothing is gained from such presence. There are millions of people going there. But from there no one goes destitute and no one is deprived, believing that by the grace of Allah anyone who goes with love and eagerness comes away with something. (4) The important thing is to understand that the more you carry the pot (vessel), the more you will get. The biggest court than which there is no court. Despising oneself and showing humble submission to Allah. The more modesty there is and the more 'self' is eliminated, the more the rain of Allah's blessings will be received. To the extent that one controls his intellect, desires and inner impulses and appears in the court of Allah, to the extent that he will receive the wealth of rewards and blessings from Allah. (5) Kissing Hajar Aswad is in fact Shaking hands and making a promise to Allah. It is stated in the Hadith that 'This Hajare Aswad is the hand of Allah. Those who kiss it, they shake hands with Allah, and after shaking hands with Allah, the true and the false (pure and impure) are separated. So that stated in the quran 'Allah separates the evil (people) from the righteous (people)...' (Su.Anfal-37) If life changed after Hajj, then understand that this test was correct. Hajj-e-Mabarur refers to that in which no mistake has been made, and there has been a clear intention not to commit a crime. A sign that a person has achieved Hajj-e-Mabarur is that his life after Hajj changes, a change in life. (Az Ifadat Haz. Maulana Yusuf Ludhdhyanwi rah.)

(523) Virtues of Eid Night and Sunnah of Eid Day

It is in the hadith Whoever stays awake during the night of Eid al-Fitr and Eid-alAdha, his heart will not be dead on the day when one's heart will be dead. It means, one will be safe from the fear of the Day of Judgment on the day when people will be disturbed by the severity of the Day of Judgment.

Sunnahs of Eidul Fitr :- (1) To start reciting Takbeer after seeing the Eid moon. (2) **Takbeer – “Allahu Akbar Allahu Akbar La Ilaha Illallahu Wallahu Akbar Allahu Akbar walillahil Hamd”**(3) Adorn oneself according to the orders of the Shari'ah (Men and Women) (4) Do Ghusl (5) Do Miswak (6) Wear whatever good clothes one has (7) Apply fragrance (itr, etc.) (8) Getting up early in the morning (9) Go to Idgah early. (10) Eat something sweet like kharek (dried dates)etc. before going to Idgah (11) Pay Sadqa-e-fitr (to the poor) before going to Idgah. (12) Eid prayer should be performed in the Idgah, not in the mosques of the city without any reason (13) Returning by a different route (if possible) than the one from which one goes. (14) One should go (Idgah) on foot.

It is wajib to listen to the khutba of both Eids, like the khutba of Jumu'ah, so speaking and performing namaz during that time are all haram.(Shami.)

Mas'ala : It is makruh to perform any other namaz (nafil) on the same day in the place where the Eid namaz is performed, even before and after the namaz. It is not Makruh (but Sunnah) to offer Namaz after coming home after Namaz, and (at home) Before (Eid Namaz)it is also is Makruh.(Shami G.1st)

Mas'ala : It is Makruh for the women and those people who will not perform Eid Namaz due to some reason to recite any Nafil before Eid Namaz.(Shami)

[Baheshti Zewar/Part-11]

(૫૨૮) ઘરવાળાઓ સાથે નરમી..

માં આયશા રદી.થી રિવાયત છે કે રસૂલેપાક (ﷺ) એ ફરમાવ્યું ‘સૌથી વધુ સંપૂર્ણ ઈમાનવાળા (શ્રદ્ધાળુ) તે લોકો છે જેમના અખ્લાક (ચારિત્ર્ય-વર્તન) સૌથી સારા હોય અને તેઓ પોતાના ઘરવાળાઓ સાથે નરમીથી વર્તતા હોય (જામેઅ તિરમિઝી)

એક અન્ય હદીસમાં હુઝૂરે અક્રમ (ﷺ) એ ફરમાવ્યું ‘કે જ્યારે અલ્લાહતઆલા કોઈ ઘરવાળા ઓ માટે ભલાઈનો ઇરાદો ફરમાવે છે તો તેમની વચ્ચે પરસ્પર નરમી અને મહેરબાની પેદા ફરમાવી આપે છે. ઘરના વ્યક્તિઓનો પરસ્પર વ્યવહાર સારો હોય, એક બીજા સાથે વર્તણુક ભલાઈની ઇચ્છાવાળી હોય, એક બીજા વચ્ચે આપસમાં મોહબ્બત અને સુમેળભર્યું વાતાવરણ હોય, માં-બાપ ને ઇજ્જત અને આદરની દૃષ્ટિથી જોવામાં આવતા હોય તો એ અલ્લાહતઆલાનું ખાસ ઇન્આમ છે. આવા ઘરોમાં રહેનાર પોતાની ઝીંદગીની સારી મજા માણી શકે છે - અલબત્તા જો આણું ન હોયતો પછી ઘર શાંતિને બદલે બેચેની અને પરેશાનીનું ઘર (કેન્દ્ર) બની જાય છે.

ઘરોના વાતાવરણને શાંતિમય બનાવવા માટે આ અહાદીસે પાકમાં પોતાનાં ઘરોમાં નરમીવાળો માહોલ પેદા કરવાની તરગીબ (પ્રોત્સાહન) આપવામાં આવેલ છે.

(અઝઃ અલબલાગ - ઉર્દુ, કરાંચી એપ્રિલ - ૨૦૨૨)

(528) Gentleness with family members...

It is narrated by Hz. Ayesha (R.A.) that Rasool (ﷺ) said, the most sincere believers are the ones whose character (behavior) is the best and they are kind to their family members. (Jamae Tirmizi)

In another hadith Huzur Akram (ﷺ) said, when Allahs.w.t intends good for householders, He creates mutual tenderness and kindness between them. It is a special blessing of Allahs.w.t. that the members of the household are well-behaved, have a loving and harmonious atmosphere, and are treated with respect and dignity. Those who live in such houses can truly enjoy their life. However, if this is not the case then the house becomes a center of restlessness and trouble instead of peace.

Therefore, in order to make the home environment peaceful, this ahadis has been encouraged to create a softer atmosphere in their homes.

(From Al Balagh - urdu. Karachi. April 2022)

(પરત) પાંચ બૂરાઈઓની પાંચ તત્કાલ (cash) સજા

એકવાર રસૂલુલ્લાહ (ﷺ) સહાબએ કિરામને સંબોધીને ફરમાવ્યું (૧) જે કોમમાં બેહ્યાઈ (નગ્નતા) છડેચોક થવા લાગે, બધાંજ લોકોમાં આમ તોરપર વ્યક્તિગત અને સામૂહિક ધોરણે બેહ્યાઈ જોવા મળે તો તેનું પરિણામ એ હશે કે પ્લેગ જેવી જીવલેણ બિમારીઓ જોવા મળશે, જેને તમારાં વડીલોએ કદી જોઈ કે સાંભળી નથી. (૨) જ્યારે માપ-તોલમાં કમી કરવામાં આવે તો તેનું ખરાબ પરિણામ એ આવશે કે દુકાળ જેવી પરિસ્થિતિ પેદા થશે, સમયસર વરસાદ નહીં આવે અને શાસકો નિષ્ફૂર (બેરહમ) થઈ જશે. પોતાની ફરજના સમયમાંથી કમી કરવી (પૂરોસમય ન આપવો) તે પણ એમાં શામેલ છે. (૩) જ્યારે ઝકાત સમયસર પૂરેપૂરી ન આપવામાં આવે તો વરસાદ રોકી દેવામાં આવે છે, અલ્લાહ તઆલાએ આપેલ માલ માંથી માત્ર અઢી ટકા (૨.૫%) ઝકાત તરીકે ન કાઢવામાં આવે તો તે વ્યક્તિ અલ્લાહના ગુસ્સા અને સજાનો ભોગ (મુસ્તહીક) બને છે. (૪) જ્યારે અલ્લાહ તઆલા અને રસૂલેપાક (ﷺ) ના હુકમો (વાયદાઓ) ને તોડવામાં આવે છે તો તેમના ઉપર અલ્લાહ તઆલા ગેરકોમમાંથી દુશ્મનોને મુસલ્લત કરશે - જેઓ તેમની સંપત્તિઓ પણ કબજે કરી લેશે અને તેમના જાન પણ કબજામાં લઈ લેશે. (૫) જ્યારે સત્તાધીશો અલ્લાહ અને કુદરતના નિયમોનું પાલન નહીં કરશે તો તેમની વચ્ચે આંતર- વિગ્રહ થશે પોતાની શક્તિઓ એમાંજ વેડફી નાખશે.

આમ અલ્લાહના ફેસલાઓ ઇન્સાનનાં અમલો પર આધારિત હોય છે તે પ્રમાણે પરિસ્થિતિઓ સર્જાય છે- માટે દરેક વ્યક્તિએ પોતે વિચારવું-આત્મમંથન (Check) કરવું જોઈએ કે ઉપરોક્ત ગુનાહોમાંથી પોતાનામાં રહેલા કોઈ ગુનાહને કારણે ખરાબ પરિસ્થિતિ સર્જવામાં નિમિત્ત તો નથી બની રહ્યો, જેના કારણે ઉમ્મત અને માનવ જગત તકલીફ તો નથી ભોગવી રહ્યા, જેની કયામતમાં પૂછ થશે.

(ઇબ્ને માજહ - ૪૦૯૧, તબરાની ૧ / ૨૮૭)

(529) 5 Instant Punishments for 5 Bad Deeds

Once Rasulullah ﷺ addressed the Sahaba e Kiram and said: (1) In a community where immorality (nudity) is rampant, if most of the people are so immoral, both individually and collectively, the result will be deadly diseases like the plague, which your elders have never seen or heard of. (2) When the measure-weighting is reduced (Imperfect), the bad result will be that there will be a situation like drought, rain will not come on time and the rulers will become ruthless. It also includes detracting from one's duty time (not giving full time). (3) When Zakat is not paid in full on time, rain is withheld, If only two and a half percent (2.5%) of the wealth given by Allah is not taken out as Zakat, that person becomes a victim (mustahiq) of Allah's anger and punishment. (4) When the decrees (promises) of Allah and Rasool ﷺ are broken, Allah will bring upon them enemies from among the disobedient - who will also seize their wealth and their lives. (5) When the rulers do not follow the laws of Allah, there will be conflict between them and they will waste their powers.

Thus situations are created as Allah's decisions are based on human actions - so every person should think for himself that any of the above crimes are not being instrumental in creating bad situations due to which the Ummah and human suffering are not being suffered, which will be asked in the judgement of the day.

(Ibn Majah - 4091, Tabrani 1 / 287)

**(૫૩૦) જ્યારે ઘરવાળા પૂછે કે કોણ?
તો આખું નામ બતાવવું જોઈએ**

જ્યારે તમે તમારા ભાઈનો દરવાજો ખખડાવ્યો અને અંદરથી અવાજ આવ્યો કે કોણ? તો તમે તમારું આખું નામ બતાવો, અથવા જે નામથી ઓળખતા હોય તે બતાવવું જોઈએ. આખું ન કહેવું જોઈએ કે “એ તો હું” અથવા “હું છું” વગેરે, કારણકે અંદરથી પૂછનાર આ શબ્દોથી આવનારને ઓળખી શકતા નથી, અને આપણો આ જવાબ સાચો નથી કે ઘરવાળાઓ મારો અવાજ ઓળખે છે, કારણ કે અવાજ એક બીજાનો થોડો મળતો આવે છે, માટે જરૂરી નથી કે ઘરવાળાઓ તમારા આવાજને ઓળખી શકે કે ફરક કરી શકે, કારણ કે કાન પણ અવાજ ઓળખવામાં ભુલ કરી શકે છે. નબીએ કરીમ ﷺ એ જવાબમાં “હું” કહેવાને નાપસંદ કર્યું છે, તેનાથી સાચી ઓળખ થઈ શકતી નથી.

હઝરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રહીમી રિવાયત છે કે હું નબીએ કરીમ ﷺ ની ખિદમતમાં હાજર થયો અને જ્યારે મેં દરવાજો ખખડાવ્યો તો આપ ﷺ એ ફરમાવ્યું કોણ? મેં જવાબ આપ્યો કે “હું” “હું”, આપ ﷺ ને મારું “હું” કહેવું નાપસંદ આવ્યું. (બુખારી, મુસ્લિમ)

માટે જ્યારે સહાબએ કિરામ રહીમી પુછવામાં આવતું કે કોણ? તો તેઓ પોતાનું નામ લેતા હતા.

(ઈસ્લામી આદાબ, લેખક : હઝ. મવ. અબ્દુલ્ફત્તાહ રહ.)

પ્રકાશક : “બયતુલ ઇશા’ત” પરીએજ. જી. ભરૂચ.

(530) When the householder asks who?

So the full name should be shown

When the householder asks who? So the full name should be shown When you knocked on your brother's door and a voice came from inside, who is there? Then you should introduce your full name, or the name by which you are known. One should not say, “It is me” or “I am” etc., because the inquirer from within cannot recognize the one who comes with these words, And our answer is not true that the householders know my voice, Because the voices are somewhat similar, householders may not necessarily be able to recognize or distinguish between your voices, Because the ear can also misidentify the voice. The Prophet Muhammad ﷺ has not chosen to say “I” in that answer, it does not lead to true identification.

It is narrated from Hazrat Jabir bin Abdullah (R.A) that I attended the service of the Prophet and when I knocked on the door, he (S.A.W) said, “Who are you?” I replied “I” “I”, He ﷺ disliked my answer. (Bukhari, Muslim)

So when the Sahaba e Kiram were asked who? So they used to take their name.

(Islami Aadab, Writer: Haz. Mav. Abdulfattah (rah) Publisher: “Baytul Isha’at” Pariej. Dist. Bharuch.

(૫૩૧) જ્યારે બીજાના ઘરે જાઓ તો દરવાજો ખખડાવવાનો અંદાજ

જ્યારે તમને તમારા ભાઈ, દોસ્ત, ઓળખીતા અથવા કોઈ બીજાથી મળવું હોય તો તેનો દરવાજો ખખડાવવો અને તે પણ નરમીથી ખખડાવો કે ઘરવાળાઓને જાણ થઈ જાય કે દરવાજા પર કોઈ આવ્યું છે અને એટલા જોરથી કે સખ્તીથી દરવાજો ન ખખડાવો જેમકે સખત દિલ અને જાલિમ અધિકારીઓ ખખડાવે છે, તેનાથી ઘરવાળાઓ પરેશાન થઈ જાય, કારણ કે આ અદબ વિરૂદ્ધ છે. (બેલ પણ એજ રીતે વગાડવો જોઈએ, વારંવાર ન વગાડવો જોઈએ)

એક ઓરત હઝરત ઇમામ અહમદ બિન હમ્બલ (રહ.) ની ખિદમતમાં દીની મસ્જિદો પૂછવા આવી અને દરવાજો સખતીથી ખખડાવ્યો, ઇમામ સાહબ બહાર તશરીફ લાવ્યા અને ફરમાવ્યું આ તો પોલીસવાળાઓ જેવું ખખડાવવું છે.

સહાબાએ કિરામ ﷺ આપ ﷺના અદબના કારણે દરવાજો નખથી ખખડાવતા હતા તેનું બયાન ઇમામ બુખારી (રહ) એ અલ અદબુલ મુફરદમાં કર્યું છે.

ચાદ રાખો આ નરમીથી ખખડાવવું ત્યારે છે જ્યારે ઘરવાળાઓ દરવાજાની નજીક હોય, પરંતુ જો ઘરવાળાઓ દરવાજાથી દૂર હોય તો થોડે જોરથી ખખડાવવું જોઈએ કે ઘરવાળાઓ સાંભળી લે અને તેમાં પણ વધુ સખતીથી બચવું જાઈએ.

એક હદીષમાં આપ ﷺ એ ફરમાવ્યું કે જે વ્યક્તિ નરમીથી મહરૂમ-વંચિત કરી દેવામાં આવ્યો તે બધીજ ભલાઈઓથી મહરૂમ રહ્યો. (મુસ્લિમ)

જો તમે દરવાજો ખખડાવ્યો અને દરવાજો ન ખુલ્યો તો બીજી વખત ખખડાવતા પહેલા એટલી વાર થોભી જાઓ કે વુઝુ કરનાર પોતાનું વુઝુ કરી લે, નમાઝ પઢનાર નમાઝથી ફારિગ થઈ જાય, ખાવાનું ખાનારો શાંતિથી કોળિયો ગળામાં ઉતારી લે. કેટલાક ઉલમાએ કિરામનું મંતવ્ય ચાર રકાત જેટલું છે, કારણ કે બની શકે કે જ્યારે તમે દરવાજો ખખડાવ્યો ત્યારે જ તેણે નમાઝની નિચ્યત કરી હોય, ત્રણ વખત થોભીને દરવાજો ખખડાવ્યા પછી જો અંદાજો આવી જાય કે મકાન માલિક કામમાં મશગુલ ન હોત તો જરૂર બહાર આવી જતા, માટે તમે પાછા આવી જાવ. રસુલુલ્લાહ ﷺ નો ઇરશાદ છે કે જ્યારે તમારામાંથી કોઈ ત્રણ વખત ઇજાઝત-પરવાનગી માંગે અને તેને ઇજાઝત ન મળે તો તેને પરત થઈ જવું જોઈએ. (બુખારી, મુસ્લિમ) **(ઇસ્લામી આદબ, લેખક : હઝ.મવ.અબ્દુલફતાહ રહ.)**

(531) When you go to someone's house, so the estimate of knocking on the door

When you want to meet your brother, friend, acquaintance or anyone else, knock on his door and that too gently so that the householders know that someone has come to the door and do not knock on the door so loudly or harshly as hard-hearted and oppressive officials knock, this will upset the householders, because this is against manners. (The bell should also be rung in the same way, not repeatedly)

A woman came to Hazrat Imam Ahmad bin Hambal (r.a.) to ask about religious issues and knocked the door hard, Imam Sahab came out and said this is knocking like policemen.

Imam Bukhari (RA) has narrated in Al Adbul Mufarad that the Sahaba e kiram(ﷺ) used to knock on the door with nails because of the respect of the Prophet(ﷺ).

Remember this, soft knocking is when the householders are close to the door, but if the householders are far from the door, the knocking should be a little louder so that the householders hear and even avoid knocking too hard. In a hadith the Prophet(ﷺ) said that a person deprived of gentleness is deprived of all good things. **(Muslim)**

If you knock on the door and the door is not opened, then before knocking a second time, pause until the person performing Wuzu has done his Wuzu, the person praying has finished his prayer, let the food go down the throat calmly. The opinion of some scholars is four rakats, because it may be that he started the prayer only when you knocked on the door, after stopping three times and knocking on the door, if it is estimated that the owner of the house is not busy with work, then the need will come out, so you will come back. Rasulullah(ﷺ)'s guidance is that when one of you asks for permission three times and is not granted permission, he should go back. **(Bukhari, Muslim)**

(Islami Aadab, Writer : Haz. Mav. Abdulfattah Rah.)

(૫૩૨) જયારે કોઈની મુલાકાતે જાય તો તેના આદાબ

જયારે તમે પોતાના મુસલમાન ભાઈની મુલાકાતે જાઓ અથવા પોતાના ઘરમાં દાખલ થાઓ તો તમે ઘરમાં દાખલ થતી વખતે અને બહાર નીકળતી વખતે શિસ્ત, નમ્રતા અને સભ્યતા અપનાવો. પોતાની નજર નીચી રાખો અને પોતાનો અવાજ ધીમો રાખો, પોતાના બુટ-ચપ્પલ પોતાની જગ્યાએ ઉતારો અને બુટ-ચપ્પલ ઉતારીને તરતીબથી મુકો અને તેને આમ-તેમ ન મુકો. બુટ-ચપ્પલ પહેરવાના અદબોને ધ્યાનમાં રાખો, પહેરતી વખતે જમણો બુટ પગમાં અને ઉતારતી વખતે ડાબા બુટ-ચપ્પલ પહેલાં ઉતારો.

રસૂલુલ્લાહ સલ.નો ઇરશાદ છે જયારે તમારામાંથી કોઈ બુટ-ચપ્પલ પહેરે તો જમણાથી શરૂઆત કરે અને જયારે ઉતારે તો ડાબાથી શરૂઆત કરે. જમણા બુટ-ચપ્પલને પહેલા પહેરવામાં આવે અને અંતે ઉતારવામાં આવે (મુસ્લિમ)

પોતાના અથવા મુસલમાન ભાઈના ઘરમાં દાખલ થતાં પહેલા બુટ-ચપ્પલને સારી રીતે જોઈ લે, જો બુટ-ચપ્પલ સાથે રસ્તામાં ઘુળ લાગી ગઈ હોય તો પહેલા તેને દુર કરો અને બુટ-ચપ્પલને જમીનથી મસળી લો જેથી તેની સાથે લાગેલી ચીજ દુર થઈ જાય, કારણકે ઇસ્લામ પાકી અને સભ્યતાનો દીન છે.

પોતાના ભાઈ અથવા મેઝબાન સાથે બેસવાની જગ્યાએ ખેંચતાણી ન કરો, બલ્કે તે તમને જ્યાં બેસાડે ત્યાં બેસો, કારણ કે તમારી મરજીની જગ્યાએ બેસી જશો તો શક્ય છે કે ત્યાંથી અવરતો પર નજર પડતી હોય અથવા મેઝબાન ત્યાં બેસવાને નાપસંદ કરે, માટે તમે પોતાના મેઝબાનની ઇચ્છા પ્રમાણે બેસો અને તેના ઇકરામને કબુલ કરો.

રસૂલુલ્લાહ સલ.એ ફરમાવ્યું “કોઈ વ્યક્તિ બીજાની ઇમામત ન કરે, તેના હોદ્દાની જગ્યાએ અને ન તો તેના ઘરમાં તેની ખાસ જગ્યાએ બેસે, અલબત્ત જો તે પરવાનગી આપે. (મુસ્લિમ) (ઈસ્લામી આદાબ, લેખક : હઝ.મવ.અબ્દુલફતાહ રહ.)

(532) Etiquette when visiting someone

When you visit your Muslim brother or enter your home, you should be disciplined, modest and polite while entering and leaving the home. Keep your eyes down and your voice low, Take off your shoes and put them properly and don't leave them haphazardly. Keep in mind the etiquette of wearing boots-slippers, put on the right boot while putting on and take off the left boot-slippers first when taking off.

Rasoolullah(ﷺ) said that when one of you wearing a shoe-slipper, start from the right and when taking it off, start from the left. The right boot-slipper should be put on first and taken off last (Muslim).

Before entering one's house or a Muslim brother's house, one should look carefully at the shoes and slippers, if there is dust on the road with the shoes and slippers, then first remove it and rub the shoes and slippers with the ground so that the things attached to them are removed, because Islam is the religion of purity and humility.

Don't struggle for sit with your brother or the host, rather sit where he makes you sit, because if you sit in the place of your choice, it is possible that other people will be seen from there or the host may not like to sit there, so you should sit according to the desire of your host.

Rasulullah(ﷺ) said "No one should lead another, in his place of office, nor sit in his special place in his house, unless of course he permits. (Muslim) **(Islami Aadab, Writer : Haz. Mav. Abdulfattah Rah.)**

(૫૩૪) લોકોના એબથી નઝર હટાવી લો...

લોકોના એબો તરફથી પોતાની નઝર હટાવી લો, બુરા કાર્યો તો અલગ રહ્યા કારણકે જેવું કરશો તેવું પામશો. તમારી એક નઝર છે તો બીજાઓની ઘણી બધી નઝરો છે પોતાની ઝબાન લોકોને બુરા કહેવાથી રોકી રાખો, કારણકે તમારી એક ઝબાન છે તો લોકોની ઘણી બધી ઝબાનો છે. પોતાનીજ ખામીઓ અને એબો તરફ નઝર રાખો. દરરોજ પોતાના આમાલનો હિસાબ લો અલ્લાહ તઆલા સમક્ષ તોબા ઇસ્તગ્ફાર કર્યા કરો. પોતાની જાતના સુધારક અને માર્ગ દર્શક બનો કારણકે જ્યાં સુધી તમને પોતાની ઇસ્લાહની ફીકર અને સીધા માર્ગની તલબ ન હશે તો કોઈ પીર-મુશીદ કે રૂહાની તબીબ કાંઈ કરી શકતા નથી પોતાના નફ્સનો હિસાબ, (આત્મનિરીક્ષણ) થી ગફલત ન વર્તો અને પોતાની મનેસ્તાઓમાં મશ્ગુલ થવાથી બચો. (બુનિયાદુલ મુશીદ/૧૯૩ અઝઃ સય્યિદુલ અવલિયા હઝ.સૈયદ અહમદ રિફાઈ રહ.)

(૫૩૩) તબલીગનું કામ અલગ છે અને બરકતો ભિન્ન બાબત છે.

હઝ.મવ.ઇલ્યાસ કાંઘલવી સા.રહ.એ ફરમાવ્યું કે લોકો મારી તબ્લીગની બરકતો જોઈને એમ સમજે છે કે કામ થઈ રહ્યું છે પરંતુ હકીકતમાં તબ્લીગનું કામ એક અલગ વસ્તુ છે અને તેની બરકતો અલગ બાબતો છે.

જુઓ-રસુલુલ્લાહ ﷺની પેદાઈશનો સમય ઝાહેર થવા લાગ્યો હતો પરંતુ દીન નુ કામ ઘણા સમય પછી શરૂ થયું, એજ રીતે અહિંયા પણ સમજો. હું સાચું કહું છું કે હજુ સુધી અસલ કામ શરૂ નથી થયું જે દિવસે કામ શરૂ થઈ જશે તો મુસલમાનો સાતસો વરસ પહેલાની હાલત પર આવી જશે અને જો કામ શરૂ ન થયું બલ્કે આજ હાલત પર રહ્યું જેવી હાલતમાં અત્યાર સુધી છે અને લોકોએ તેને અન્ય ચળવળોની જેમ એક ચળવળ (તહરીક) સમજી લીધી અને કામ કરવાવાળાઓ આજ માર્ગે ચાલી પડ્યા (બીચલ પળે, લપસી ગયા) તો જેટલા ફિત્નાઓ સદીઓમા આવે તે મહીનાઓમાં આવી જશે એટલા માટે આ બાબતને સમજવાની જરૂર છે.

(મલકુઝાતે મવ.ઇલ્યાસ કાંઘલવી રહ.૫૪)

(૫૩૫) : કુરબાની :

દુનિયામાં અનોખી અને અજોડ કાર-કિર્દીઓની યાદ કાયમ કરવાનો રિવાજ તો ઘણો જૂનો છે. પરંતુ તેના માટે મોટે ભાગે પ્રતિમા કે સ્તંભો ઉભા કરવા અથવા કોઈ ઇમારત બાંધી આપવામાં આવે છે. જેથી કારકિર્દી ધરાવનારનું બહુમાન તો થાય છે. પરંતુ એનાથી વાસ્તવિક યાદગીરી (રહ) જીવંત રહેતી નથી. જેથી ઇસ્લામે આવી પ્રતિમાઓ કે ઇમારતો બાંધવાની પદ્ધતિને બદલે તેમના નેક કાર્યો અને અમલની નકલ કરવાને ઇબાદત બનાવી કયામત સુધી આવનાર લોકો માટે જરૂરી ઠેરવવામાં આવ્યું. આથી આ કાર્યો કરનારની યાદ તો તાજી રહે છે જ પરંતુ એ નેક કાર્યો કરવાનો ઉત્સાહ પણ જીવંત તથા જાગૃત થાય છે.

કુરબાની પણ હઝ.ઇબ્રાહીમ ખલીલુલ્લાહ અને હઝ.ઇસ્માઈલ ઝબીહુલ્લાહ ﷺ ની યાદગાર છે, જે લગભગ ચાર હજાર વર્ષ પહેલાંની યાદ કાયમ છે.

કુરબાનીનો શબ્દ ઘણોજ આમ અને પ્રચલિત થઈ ગયો છે. જીવનનું સમગ્ર તંત્રજ કુરબાનીની ભાવના પર આધારિત છે. (ફ્રમશ:) (અઝ કિતાબ કુરબાનીની હકીકત : મુફ્તી ઇસ્માઈલ વાડીવાલા સાહબ રહ.)

(535) Qurbani

The custom of remembering the unique traditions in the world is very old. But it is mostly used to erect statues or pillars or to build a monument. So that the one's contribution is honored, it does not keep the real memory (spirit) alive so instead of the method of constructing such statues or buildings, Islam made imitation of their good deeds and execution, an act of worship and made it necessary for those who do it. This way passion to do good deeds also become alive and awake.

The Qurbani (sacrifice) is also a memory of Hazrat Ibrahim Khalilullah and Hazrat Ismail Jabihullah ﷺ which is remembered almost since four thousand years.

The word Qurbani has become very popular. The whole system of life is based on the spirit of Qurbani (sacrifice) (continued...)

(From book Qurbanini Haqiqat: Mufti Ismail Wadiwala Sahab Reh.)

(૫૩૬) કુરબાની :

કુરબાને હકીમમાં અલ્લાહ તઆલા ફરમાવે છે. ‘જાહિદુ બિઅમ્વાલિકુમ વ અન્ફુસિકુમ...’ અલ્લાહના માર્ગમાં પોતાના માલ અને જાનથી સંઘર્ષ કરો... (સૂ. તૌબહ આ.૪૧) અહીં સૌ પ્રથમ માલની કુરબાની માંગવામાં આવી છે. એટલે દીન માટે જે પણ કુરબાનીની જરૂર પડે તો કોઈ પણ જાતના સંકોચ વગર પોતાની તૈયારી અને ઉત્સૂકતા રાખવી જોઈએ. પાંચ વખતની નમાઝ પણ એક કુરબાની છે. ઝકાત પણ કુરબાની છે. મુસલમાનોમાં એકતા અને ભાઈચારાની ભાવના કેળવવાની કોશીશ કરવી એ પણ કુરબાનીના વિશાળ અર્થમાં શામિલ છે.

હઝ.ઈબ્રાહીમ عليه السلام એ પોતાના એક માત્ર વહાલો ફરજંદ કે જે ઘણીજ દુઆઓ પછી અલ્લાહ પાક તરફથી મળ્યો હતો તેને પણ અલ્લાહની ફરમાબરદારીમાં કુરબાન કરી આપવામાં ઘણાજ દૈર્ય અને અડગતાથી સારો ઠેરવ્યો કે ‘...મારી મોત અને હયાત બન્ને અલ્લાહના માટે જ છે.’ (અલ અનઆમ આ.૧૬૨) હકીકતમાં કુરબાની પોતાની અવલાદ તરફથી ફિદ્યો છે માટે ખુબ દિલથી કુરબાની કરી અલ્લાહની નજીકતા અને ખુશનુદી હાસિલ કરવામાં આવે. (અઝ કિતાબ: કુરબાનીની હકીકત: મુફ્તી ઈસ્માઈલ વાડીવાલા સાહેબ રહ.)

(536) Qurbani :

Allah Ta'ala stated in Qur'an Hakim that **“Jahidu Biamwalikum wa anfusikum...”** means “Struggle with your wealth and life in the way of Allah.” (Surah Toubah verse no. 41) Here, it has been first asked for sacrifice of wealth. Therefore, if any sacrifice is required for the deen, one should be prepared and eager for that without hesitation. The five daily prayers are also a Qurbani (of time). Zakat is also a Qurbani (of wealth). Trying to cultivate a sense of unity and brotherhood among Muslims is also part of the broader sense of sacrifice.

Hazrat Ibrahim عليه السلام justified his beloved off springs, who was received from Allah Paak after many prayers, by sacrificing with the stubbornness to Allah s.w.t.'s will, with great obedience and patience. “My life and death are both for my Allah Ta'ala.”(Surah Al-Anaam 162) In fact Qurbani is a fidiya (redemption) of one's own off springs. So, it should be done with true heart so to get closeness to Allah.

(From book: Qurbanini haqiqat : Mufti Ismail Wadiwala Sahab Reh.)

(૫૩૭) કુરબાનીની ફઝીલત :

આપ (ﷺ) એ ફરમાવ્યું કે કુરબાનીના દિવસોમાં કુરબાનીથી વધુ કોઈ કામ ખુદાપાકને પસંદ નથી. અને કયામતના દિવસે કુરબાનીનું જાનવર પોતાના સીંગ-બાલ અને ખડીઓ સાથે આવશે. કુરબાની કરતી વખતે લોહીના ટીપાં જે જમીન પર પડે તે જમીન પર પડવા પહેલાં કબુલ થઈ જાય છે. માટે ખુબ દિલ ખોલીને કુરબાની કરો. (તિરમિઝી, ઇબ્ને માજહ)

ફાયદો :- સીંગ, બાલ અને ખડીઓને ખાસ કરીને એટલા માટે બચાવ કરવામાં આવ્યું છે કે માણસ બેકાર સમજી ફેંકી આપે છે. તો જ્યારે તે ખુદાપાક એ બેકાર ભાગો પર સવાબ આપે છે તો ગોશ્ત વિગેરે પર સવાબ કેમ નહીં આપશે? મતલબ એ છે કે કુરબાની કરેલ જાનવરને તેના સીંગ, બાલ અને ખડીઓ સાથે મીઝાનમાં મૂકવામાં આવશે. જેથી મીઝાન ભારી થઈ જશે. (અશાઅતુલ્લમાઅત) સહાબાએ આપ (ﷺ) ને પૂછ્યું કે કુરબાની શું વસ્તુ છે? તો આપ સલ.એ જવાબ આપ્યો, તમારાબાપ હઝ.ઇબ્રાહીમ عليه السلام ની સુન્નત છે. ફરી સહાબા રહી.એ સવાલ કર્યો, એ અલ્લાહના રસુલ કુરબાની કરવાથી અમને શું ફાયદો થશે? તો આપ (ﷺ) એ જવાબ આપ્યો કે કુરબાનીના જાનવરના બદનના દરેક બાલના બદલામાં એક-એક નેકી મળશે. સહાબા એ પૂછ્યું કે ઘેટાના દરેક બાલના બદલામાં? તો આપ (ﷺ) એ ફરમાવ્યું હાં, ઘેટાના દરેક બાલના બદલામાં નેકીઓ મળશે. (મિશકાત ૧૨૯) (ફૂમશ:)

(537) The significance of Qurbani.

The Prophet Muhammad (ﷺ) said that Allah Ta'ala does not like any other ibadah more than Qurbani in the days of Qurbani. And on the Day of Judgment, the sacrificial animal will come with its horns, hair and chalk. The drops of blood that fall during the Qurbani are accepted before it falls on the ground. So, do Qurbani with an open heart. (Tirmizi, Ibne Majah)

Benefits :- Horn, hair and chalk have been mentioned especially because man throws away considering waste and useless things. So, when Allah Ta'ala gives reward on the waste parts then why doesn't he give reward on meat etc. This means that the sacrificed animal will be placed in aamal weight (mizan) with its horns, hair and chalk so that weigh will get heavy. (Ashaatullamaa'at) The companions asked to Prophet Muhammad (ﷺ) that what is Qurbani? The Prophet Muhammad (ﷺ) answered that it is Sunnah of your father Hazrat Ibrahim عليه السلام. Then again companion asked to Prophet Muhammad (ﷺ) that O Prophet Muhammad (ﷺ) what benefit will we get by doing Qurbani? The Prophet Muhammad (ﷺ) answered that you get reward for each and every hair of animal. The companion asked, is it really equal to the hair of sheep on its body? Then the Prophet Muhammad (ﷺ) answered that yes, you will get reward equal to each and every hair of sheep. (Mishkat 129) (Continued...)

(૫૩૮) કુરબાનીની ફઝીલત : (૨)

હઝ.અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર رضي الله عنه થી રિવાયત છે કે રસુલુલ્લાહ ﷺ દસ વર્ષ મદીના મુનવ્વરહમાં રહ્યા, અને દર વર્ષે કુરબાની કરતા હતા.(તિરમિઝી) આમ દર વર્ષે કુરબાની કરવાથી કુરબાની દર વર્ષે કરવી વાજીબ છે એમ સાબિત થાય છે. (મિશકાત ૧૨૯)

આપ ﷺએ ફરમાવ્યું કે જેની કુરબાનીની હૈસિયત હોય અને કુરબાની ન કરે તે મારી ઇદગાહના નઝદીક પણ ન આવે. (ઇબ્ને માજહ - ૨૨૬) મતલબ એ કે એવો માણસ અલ્લાહના દરબારમાં આવવાના લાયક નથી. કયામતના દિવસે કુરબાનીનું જાનવર સહી સાલિમ પેદા કરવામાં આવશે. જેને કુરબાની કરનાર માટે પુલસિરાત ઉપરથી પસાર થવા માટે સવારી બનાવવામાં આવશે. (મઝાહિરે હક) એને લઈ આપ સલ.એ ફરમાવ્યું કે કુરબાનીના જાનવરની ખિદમત કરી ખૂબ મોટા ફરબહ (પલઉમપ- હુષ્ટ પુષ્ટ) બનાવો. કારણ કે કુરબાનીના જાનવરો કયામતના દિવસે પુલસિરાત ઉપરથી પસાર થવા માટે સવારી બનાવવામાં આવશે. સહાબા રદી. ફરમાવે છે કે હમો મદીનામાં પોતાની કુરબાનીના જાનવરોને મોટા કરવાની તાકીદ રાખતા. અને બીજા મુસલમાનોની પણ આજ હાલત હતી. (બુખારીશ./૧) (ફ્રમશ:)

(538) The Significance of Qurbani : (2)

Hazarat Abdullah Bin Umar رضي الله عنه narrated that Rasulullah ﷺ lived in Madina Munnawarrah for 10 years & used to offer Qurbani every year. (Tirmizi) To do a Qurbani every year, proves that it is rightful (wajib) to follow every year. (Mishkat 129)

The Prophet ﷺ said that he who has the capability of doing Qurbani and if he does not conduct Qurbani, then he should not come near my Idgaah. (Ibne Maajah-226) This means that such a person does not deserve to come to the court of Allah. On the Day of Judgement the Sacrificial animal will be brought in safe condition which will be made a ride for the Sacrificer to pass over “pulsirat”. (Mazahire Haq). Taking this, the Prophet Muhammad ﷺ said that by serving and pampering the Qurbani animal, you should make animal plump because the (Qurbani) animals will be made to ride over pulsirat on the Day of Judgement. The Sahaba (R.A.) said that we were insisted on raising the Qurbani animals in Madinah & other Muslims also had a same situation. (Bukhari Shareef/1) (Continued...)

(૫૩૯) કુરબાનીની ફઝીલત : (૩)

કુકહાએ કિરામ ફરમાવે છે કે બેહતર એ છે કે કુરબાનીનું જાનવર પોતે પસંદ કરી ખરીદે અને તેની બિદમત-ચાકરી કરી દિલમાં તેની મોહબ્બત પેદા કરે, કુરબાનીના જાનવર સાથે નરમીનો વર્તાવ કરે. (આલમગીરી-૫) કુરબાની હઝ.ઈસ્માઈલ عليه السلام ની જગ્યાએ છે જેથી એ નેક બંદાઓની યાદગાર બાકી રાખવા માટે મુસલમાનોને એ તારીખોમાં કુરબાની કરવાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો છે, જેથી દરેકના દિલમાં એની યાદ (રહ) ઝિન્દગ થઈ જાય. અને કુરબાનીની યાદથી શિખામણ (બોધ-Lesson) લીએ કે પુદાના રસ્તામાં પોતાની સૌથી પ્યારી ચીજ કુરબાન કરવામાં આવે છે.

અને પોતાની કુરબાની પોતાના હાથથી ઝબહ કરવું મુસ્તહબ છે. અગર પોતે ઝબહ ન કરી શકે તો ત્યાં હાજર રહે. પરંતુ અફસોસ એ છે કે ઘણા લોકો કુરબાનીના દિવસોમાં જ જાનવર ખરીદી કુરબાની કરે છે. (બલ્કે બારોબાર અન્ય જગ્યાએ આપી દે છે) જેથી કુરબાનીની ફઝીલત અને તેની હકીકત (reality) થી મહરૂમ રહે છે. (અઝ કિતાબ કુરબાનીની હકીકત: મુફતી ઈસ્માઈલ વાડીવાલા સા. રહ.)

(539) The Significance of Qurbani : (3)

The scholars of Fiqah says that it is better that the animal for Qurbani is chosen by oneself and by serving and pampering it, create love for it in the heart & treat the animal with kindness (Aalamgiri -5) The Qurbani is in the place of Hazrat Ismail عليه السلام so that the Muslims have been ordered to make Qurbani on those dates in the memory of righteous person. So the memory (spirit) alive in the heart of everyone. We should take the lesson from Qurbani that one's most beloved thing is sacrificed in the way of Allah.

And it is desirable to Zabah own animal with one's own hands. Be present on place, if you can't do it by yourself, but sadly many people buy a animal in the days of Qurbani. (Rather it is given elsewhere) so that he remains deprived from the spirit of Qurbani & its reality. (From booklet 'Qurbani Ni Haqiqat' By Mufti Ismail Wadiwala Sb. Reh.)

(૫૪૦) કુરબાની માટે સવાલો (૧)

કુરબાનીના હુકમ પર આમ તોર પર સવાલ કરવામાં આવે છે કે કુરબાની કરવાથી જાનવરો ખતમ થઈ જશે. દર વરસે જાનવરો ઝબહ કરવામાં જેટલા રૂપિયા ખર્ચ થાય છે તે ગરીબો, બેવાઓની મદદમાં વાપરવામાં આવે અથવા એ રકમ હોસ્પિટલ, મુસાફિરખાના વગેરેમાં વાપરવામાં આવે તો લોકોને એ રકમથી સારો ફાયદો પહોંચી શકે છે. કુરબાની કરવાથી શું ફાયદો? તો એનો જવાબ એ છે કે દુનિયાની દરેક ચીજની એક સૂરત અને ઝાહેરી દેખાવ હોય છે અને એક તેની રૂહ હોય છે. જેવી રીતે કપડાંનો ઝાહેરી દેખાવ કપડું છે અને તેની રૂહ (હેતુ) સતર ઢાંકવું અને શરીરનું રક્ષણ કરવું છે. ખાવાની એક ઝાહેરી સૂરત છે કે જે દસ્તરખવાન પર દરેકની સામે મુકેલી વસ્તુઓ હોય છે, અને તેની રૂહ પેટ ભરવું અને જીવન ટકાવવું છે. એ જ પ્રમાણે શરીરમાં દરેક અમલનો એક ઝાહેરી દેખાવ છે અને એક રૂહ છે. જેવી રીતે પુઝુ ખાસ તરીકા પર બેસી બદનના અવયવોને ઘોવું એ એનો ઝાહેરી દેખાવ છે અને પુઝુથી પાકી હાસિલ કરી અલ્લાહના દરબારમાં હાજરીના લાયક થઈ શકવું એ એની રૂહ છે. એજ પ્રમાણે ગુસલ કરવાની ઝાહેરી સૂરત બદનના અવયવો ને ઘોવું છે અને એની રૂહ (તન-મનની) પાકી અને સફાઈ હાસિલ કરવું છે. (ફ્રમશઃ)

(540) The questions raised on Qurbani (1)

The order of the sacrifice is thus questioned as to whether the animal will perish by performing the sacrifice. And if the money spent on slaughtering animals every year is used to help the poor, widows or if the money is used in hospitals, travelers etc. then people can benefit from that amount and what is the benefit of Qurbani? So answer is that everything in the world has a look and feel. And one has his soul. Just as the clothing is just a garment but its main purpose or soul is to cover the veil and protect the body. The outer view of food is, things placed in front of everyone on the dasterkhan, and its soul is to fill the stomach and sustain life. In the same way, every implementation in the shariah has a manifest appearance and a soul. Just like Wudhu, sitting on a special way and washing the body parts is its appearance and his soul is to be able to attained culinary from wudhu and become worthy of presence in the court of Allah (continued...)

(૫૪૧) કુરબાની માટે સવાલો (૨)

એજ પ્રમાણે ગુસલ કરવાની ઝાહેરી સૂરત બદનના અવયવો ને ધોવું છે અને એની રૂહ (તન-મનની) પાકી અને સફાઈ હાસિલ કરવું છે. નમાઝની ઝાહેરી સૂરત નિચ્ચત કરી હાથ બાંધી ઉભા રહેવું અને રૂકુઅ, સજ્દો વગેરે અદા કરવું છે અને એની રૂહ ખુદાપાકની નઝદીકી હાસિલ કરવી અને પોતાની બંદગી અને આજુઝી ઝાહેર કરવું છે. રોઝહની રૂહ તઝકિયએ નફસ છે. ઝકાત અને સદકાની રૂહ અલ્લાહના રસ્તામાં માલ કુરબાન કરવું છે. તો જ્યાં સુધી ઝાહેરી સૂરત ઇખ્તિયાર કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી તેની રૂહ હાસિલ થઈ શકતી નથી. જેમકે જ્યાં સુધી નમાઝની ઝાહેરી સૂરત રૂકુઅ-સજ્દા વગેરે અદા કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી નમાઝની રૂહ બંદગી અને આજુઝી (નમ્રતા) હાસિલ થશે નહીં. એજ પ્રમાણે શરીઅતના દરેક કામોની ઝાહેરી સૂરત જ્યાં સુધી ઇખ્તિયાર કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી તેની રૂહ (Spirit) હાસિલ થઈ શકશે નહીં.

અગર કુરબાનીના બદલે ગરીબો, બેવાઓ વગેરેની મદદ કરવામાં આવે તો એનાથી સદકાની રૂહ અને ફાયદો હાસિલ થશે પરંતુ કુરબાનીની રૂહ પોતાના મહબુબ ચીઝને ખુદાના રસ્તામાં કુરબાન કરવું (ત્યાગભાવ) હાસિલ થઈ શકશે નહીં. (બાકી)

(541) The questions raised on Qurbaani (2)

In the same way the outer face of doing gusl is to wash the organs of body, and to attain the purity and purification, is its soul. The Zahiri (apparently) surat of Prayers is to be fixed, standing with hands tied and performing ruku, Sajdah etc. and it's soul is to attain the nearness of Allah and to declare one's devotion and the soul of Fasting is Tajkia nafs. (controlling desires). The soul of Zakat and Sadqah is to sacrifice wealth in the way of Allah. So, the soul (spirit) can not be attained till zahiri surat is not taken over. For example, the soul of Prayer is bandgi and humility will not be attained till the zahiri surat ruku, sajda etc performed. In the same way, the soul of every act of Shariah cannot be attained until zahiri shariah is empowered. If the poor, widows, etc. are helped instead of the qurbani, then the soul of Sadqah will get benefit from it, but the soul of qurbani, to sacrifice (renunciation) the most beloved thing in the way of Allah (spirit of abandonment), will not be attained.

(continue.....)

(૫૪૨) કુરબાની માટે સવાલો (૩)

માટે અગર કોઈ માણસ કુરબાની ન કરે અને તેના બદલામાં ખૈરાત કરે તો કયામતના દિવસે તેને ખૈરાતનો સવાબ મળશે, પરંતુ કુરબાની ન કરવા વિષે પુછવામાં આવશે, જેમકે કોઈ માણસ નમાઝ પઢતો રહે અને રોઝહ-ઝકાત અદા ન કરે તો નમાઝનો સવાબ મળશે પરંતુ રોઝહ અને ઝકાતની પૂછ થશે.

જ્યારે આ વાત જાણી લીધી કે જાનવરોની કુરબાની જે પ્રતિવર્ષ મુસલમાનો માટે જરૂરી છે એ ઇબ્રાહીમી યાદગાર છે તો એથી એ પણ સ્પષ્ટ થઈ ગયું કે જાનવરની કિંમતનો સદકો કરી આપવું અથવા બીજા કોઈ નેક કામમાં રકમ ખર્ચ કરી આપવાથી આ ફરજથી મૂકત થઈ શકશે નહીં. જેવી રીતે કે રોઝહની જગ્યાએ નમાઝ અને નમાઝને બદલે રોઝહ અદા થઈ શકતા નથી અને ઝકાતને બદલે હજ કે હજના બદલે ઝકાત ચાલી શકે નહીં.

કોઈ માણસ પોતાની બધી માલ-મિલકત અલ્લાહના માર્ગમાં સદકો કરી આપે તેજ પ્રમાણે ગમે તેટલો સદકો ખૈરાત કરવામાં આવે પરંતુ ઇબ્રાહીમી યાદગાર કુરબાનીનો ફર્જ અદા થશે નહીં એજ પ્રમાણે ખૈર-ખૈરાત નફલી ઇબાદતો છે અને કુરબાની કરવી વાજિબ છે. તો ખૈરાત અને ગરીબોની મદદ કરવાથી વાજિબ કુરબાની અદા થયેલી ગણાશે નહીં, કારણકે એનાથી કુરબાનીની રૂહ (જઝબો, Spirit) પેદા થતી નથી. વળી કુરબાનીના જાનવરોના ગોશ્ત, ચામડાં અને તેની કિંમતથી ગરીબોની મદદ કરવામાં આવે છે, એમાં પણ ગરીબોનો ફાયદો જ છે. (અઝ કિતાબ કુરબાનીની હકીકત: મુફ્તી ઇસ્માઈલ વાડીવાલા સા. રહ.)

(542) The questions raised on Qurbani (3)

If a person not doing Qurbani & instead of this he donate money then he will get reward (sawab) for his donation on the Day of Judgement but he will be asked why he didn't do Qurbani. Like a person who offers prayers but he doesn't offer fasting & Zakat then he will get sawab of prayers but he will be asked for not fasting and not paying Zakat.

You should know that it is Ibrahimi Memory that it is necessary for every Muslim to do Qurbani every year. It also clears that donating the price of an animal or spending money on any other good deeds cannot relieve this obligation. Just as Fasting cannot be replaced by Prayers & Prayers cannot be replaced by Fasting & Zakat cannot be replaced by Hajj & Hajj instead of Zakat.

A person donates all his wealth in the way of Allah, no matter how much he donates but the obligation (Farz) of the Ibrahimi memory will not be fulfilled. In the same way, Charity is a supererogatory (Nafil) act of worship & the Qurbani is an obligatory. So giving alms & helping the poor will not be considered as a Qurbani because it does not produce the spirit of Qurbani. In addition, the meat, skin (leather) & price of Qurbani animals are used to help the poor. (From booklet 'Qurbani Ni Haqiqat' By Mufti Ismail Wadiwala Sb. Reh.)

ઝીલહજજના પહેલા દાયકાની ફઝીલત :

ઝિલહજજના મુબારક મહિનાની ફઝીલતો અને બરકતો બેશુમાર છે. ખાસ કરીને એ મહિનાના પહેલા દસ દિવસોમાં અલ્લાહ તઆલા તરફથી ઘણી બરકતો અને રહમતો નાઝિલ થાય છે. હઝ.અબુ હુરૈરહ રઝી થી રિવાયત છે કે આપ (ﷺ) એ ફરમાવ્યું કે ઇબાદત માટે ઝીલહજજના પહેલા દસ દિવસોથી બેહતર કોઈ વખત નથી, એમાં દરેક દિવસનો રોઝો એક વરસના રોઝા બરાબર અને એક રાતની ઇબાદત લયલતુલ કદરમાં ઇબાદત કરવા બરાબર છે. (મિશ્કાત પે-૧૮૮) હઝ. હફસા રદી. બયાન ફરમાવે છે કે આપ (ﷺ) ઝિલહજજની પહેલી તારીખથી નવમી તારીખ સુધીના રોઝા રાખતા હતા. આપ (ﷺ) એ ફરમાવ્યું કે અરફહના દિવસે એટલે ઝીલહજજની નવમી તારીખનો રોઝો રાખવાથી આવતા એક વરસ અને પાછલા એક વરસના ગુનાહો માફ થઈ જાય છે. (કન્ઝુલ ઉમ્માલ) અરફહ અને ઇદની વચલી રાતમાં ઇબાદત કરવું બહુ જ ફઝીલત અને સવાબનું કામ છે. અરફાતના મેદાન પર અરફહના દિવસે આપણા નબી સલ.પર ખુદાપાકે પોતાની રઝામંદી અને દીનને કામીલ (complete) કરી દીધાની બશારત આપતી આયત નાઝિલ ફરમાવી હતી. **મસઅલો :** જેનો કુરબાની કરવાનો ઇરાદો હોય તેના માટે મુસ્તહબ છે કે ઝીલહજજના મહીનાની ચાંદ રાતથી લઈ પોતાની કુરબાની ઝબહ ન થાય ત્યાં સુધી નખ તેમજ બદનના કોઈપણ બાલ ન લીએ. (મિશ્કાત) (અઝ કિતાબ “કુરબાનીની હકીકત” મુફ્તી ઇસ્માઈલ વાડીવાલા સા. રહ.)

The Significance of 1st 10 days of Zilhajj :

The importance and blessings of the blessed month of Jilhajj are innumerable. The greatness of this month has been narrated a lot in the Ahadith. Especially the 1st ten days of this month, many blessings and mercy are revealed from Allah. It is narrated from Hazrat Abu Hurairah રઝી that the Prophet (ﷺ) said that there is no better time for worship than the 1st ten days of the Jilhajjah. In these days fasting for one day would be equivalent to one year's fasts and one night's worship would be equivalent to worshipping on Laylat-ul- Qadr. (Mishkat Pg.no. 188). Hazrat Hafsa (R.A) said that the Prophet Muhammad (ﷺ) kept fasting from 1st to 9th day of Jilhajjah.

The Prophet Muhammad (ﷺ) said that by observing the fast on 9th day of Jilhajjah (on the day of Arfaah), the sins of the coming next year and the previous year are forgiven. (Kanzul Um'mal). Worshipping in the night between Arfaah & Eid is a very virtuous & rewarding deed. On the day of Arfaah, on the ground of Arfaat, our Prophet Muhammad (ﷺ) revealed a verse announcing that he had completed his purpose (appetency) and deen allotted by Allah s.w.t.

Masalah : It is Mustahab (favourable) for the one who intends to do a Qurbaani, should not cut the nails or shave any of the hair from body from the moon night of Zilhajj till the Qurbani is not done.

(From booklet: - Qurbani Ni Haqiqat. By Mufti Ismail Wadiwala Sb. Reh.)

અરફા ના રોઝાની ફઝીલત

રસુલુલ્લાહ (ﷺ)એ ઇરશાદ ફરમાવ્યો કે હું અલ્લાહ તઆલાથી ઉમ્મીદ રાખું છું કે અરફાહ (નવમી ઝિલહજ્જા) નો એક રોઝો રાખવાથી ગયા એક વર્ષ અને આવતા એક વર્ષના ગુનાહોનો કફ્કારો થઈ જાય છે. (મુસ્લિમ શ.)

હુઝૂર (ﷺ)એ ઇરશાદ ફરમાવ્યો કે જેણે અરફાહનો રોઝો રાખ્યો તો તેના સતત બે વર્ષના ગુનાહ માફ કરી દેવામાં આવે છે. (તર્ગીબ)

નબીએ કરીમ(ﷺ)એ ઇરશાદ ફરમાવ્યો કે જે માણસ બન્ને ઇદો (ઇદુલ ફિત્ર અને ઇદુલ અદહા)ની રાતોમાં સવાબની ઉમ્મીદ સાથે (ઇબાદત માટે) જાગતો રહ્યો તો તેનું દીલ તે દિવસે જીવંત રહેશે જે દિવસે કે બધાના દિલ મુર્દા હશે. (તર્ગીબ, ઇબ્ને માજહ)

તકબીરે તશરીફ

અલ્લાહુ અકબર, અલ્લાહુ અકબર, લા ઇલાહ-ઇલ્લાહુ વલ્લાહુ અકબર, અલ્લાહુ અકબર, વલિલ્લાહિલ હમ્દ.

અરફાની ફજરની નમાઝથી ૧૩ તારીખની અસર સુધી દરેક ફર્જ નમાઝ પછી એક વાર પઢવું દરેક મર્દ અને ઓરત માટે વાજિબ છે.

કુલ ૨૩ ફર્જ નમાઝોમાં આ તકબીર પઢવામાં આવશે. (બયહકી, આસારુસ્સુનન)

મર્દો દરમિયાની બુલંદ અવાજથી પઢે અને ઓરતો આહિસ્તા અવાજથી પઢે.

(અઝ કિતાબ “કુરબાનીની હકીકત” મુફતી ઇસ્માઈલ વાડીવાલા સા. રહ.)

The Significance of Fasting on the Day of Arafaah:

Rasulullah ﷺ said that I hope on Allah Ta'ala that one Fasting of Arfah (9th date of Zilhijjah) is atonement of the sins of last one year and coming one year. (Muslim Sharif).

Huzoor ﷺ said that whoever kept Arfaah's Fasting, then his continuous two year's sin will be forgiven. (Targib)

The Prophet Muhammad ﷺ said that one who remain awake in the nights of the both Eids (Eid-ul-fitra, Eid-ul-Adha) in the sake of reward (for worshipping) then his heart will remain alive when all people's heart will dead means on the day of Judgment. (Targib, Ibne Majah)

Takbeer-e-Tashreek

Allahu Akbar, Allahu Akbar, La Ilaaha Illallahu, wallahu Akbar, Allahu Akbar, Walillahil Hamd.

It is rightful (Wajib) for every man and woman to recite it once after every obligatory prayer, from the Fajr prayer of Arfaah till the Asr prayer of 13th Zilhajj. Thus, It will be recited in total 23 Prayers. (Bayhaki, Aasharussunan)

Men should say in normal louder voice and women in soft voice.

(From booklet: - Qurbani Ni Haqiqat. By Mufti Ismail Wadiwala Sb. Reh.)

કુરબાની ની દુઆ

કુરબાની કરતી વખતે ઝબહ કરનારે “**બિસ્મીલ્લાહિ અલ્લાહુ અકબર**” **اَللّٰهُ اَكْبَرُ** કહેવું જરૂરી છે.

સુન્નત એ છે કે જ્યારે જાનવર ઝબહ માટે કિબ્લા તરફ મોં કરી સુવાડવામાં આવે તો આ આયત પઢવામાં આવે. **ઇન્ની વજજહતુ વજહિય લિલ્લાહી ફતરસ્સમાવાતિ વલ્અરદિ હનીફ્વમા અન મિનલમુશ્રિકીન. ઇન્નસલાતી વનુસુકી વમહયાય વમમાતિ લિલ્લાહી રઘિબલ આલમીન. લાશરીકલહુ વઙિઝાલિક ઉમિરતુ વઅન મિનલ મુસ્લિમીન,**

اِنِّیْ وَجَّهْتُ وَجْهَیْ لِلَّذِیْ فَطَرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ حَنِیْفًا وَمَا اَنَا مِنَ الْمُشْرِکِیْنَ ☆ **اِنَّ صَلَاتِیْ وَنُسُکِیْ وَمَحِیَّایْ وَمَمَاتِیْ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ** ☆ **لَا شَرِیْکَ لَهٗ وَبِذٰلِکَ اُمِرْتُ وَاَنَا مِنَ الْمُسْلِمِیْنَ.**

પછી “**બિસ્મીલ્લાહિ અલ્લાહુ અકબર**” પઢી ઝબહ કરે અને ઝબહ કર્યા પછી આ દુઆ પઢે. **અલ્લાહુમ્મ તકબ્બલહુ મિન્ની કમા તકબ્બલ્ત મિન હબીબિક મુહમ્મદિન વ ખલીલિક ઇબ્રાહીમ અલૈહિમસ્સલામ.**

اَللّٰهُمَّ تَقَبَّلْهُ مِنِّیْ کَمَا تَقَبَّلْتَ مِنْ حَبِیْبِکَ مُحَمَّدٍ وَخَلِیْلِکَ اِبْرٰهیمَ عَلَیْهِمَا السَّلَامُ.

(અબુ દાઉદ ૩૮૬, મિશકાત ૧૨૮, અહકામે કુરબાની ૩૮)

બલિગુ અન્ની... હુઝુરે પાક સલ.નો ઇત્શાદ છે કે “મારી વાત પહોંચાડો” ભલે તે એક વાત હોય.

આ હદીસેપાક ઉપર અમલની નિચ્ચતથી દીનની વાત મોકા બ મોકા તથા સમયે-સમયે આધારભુત રીતે પહોંચાડવા માટે આ એક નમ્ર પ્રયાસ ઝિલહજ્જ, ૧૪૩૯ (ઓગસ્ટ-૨૦૧૮)ના શરૂ કર્યો હતો. આ ગ્રુપમાં અહવાડિયામાં સામાન્ય રીતે બે વાર મેસેજ દ્વારા દીનની વાતો પહોંચાડવામાં આવે છે.

અલ્લાહપાકના ફઝલો કરમથી ઝિલહજ્જ, ૧૪૪૪ (૨૦૨૩) ના પાંચ (૫) વર્ષ પુરા થયા.

ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ

તર્જુમો :- આ (હિદાયત મળવું) અલ્લાહની કૃપા છે, ચાહે તેને આપે છે..

અલ્લાહપાક ઇસ્તિકામત સાથે જારી રાખે તથા આપણા સૌ માટે દીની-દુન્યવી દ્રષ્ટિએ ફાયદાકારક અને દુનિયા-આખિરત માટે કામિયાબીનો ઝરીઓ બનાવે. એવી દુઆ અને દુઆની નમ્ર ગુઝારિશ. આમીન

આ ગ્રુપમાં મેસેજ થઈ શકશે નહીં.

Balligu Anni..... Huzoor-e paak ﷺ said that “Deliver my words” even if it is one thing.

This is the humble effort which was started on Jilhajj, 1439 (August-2018) to convey the messages of deen in timely and basic manner from time to time with the intention of implementing this Hadith. In this group, we usually send messages of deen twice in a week.

By the grace of Almighty Allah, on Jilhajj, 1444 (2023) the five years are going to complete. (in Gujarati) From Ramdan 1442 we have started sending these messages in English also.

ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ

Translation: That is the grace of Allah, which he gives to whom He wills. (Surah Al-hadid 21)

It is the hearty desire and humble prayer that May Allah s.w.t. keep this service continue with perseverance and make it beneficial for us and whole ummah in this world and the source of salvation hereafter...

Ameen.

(Message cannot be sent to this group)

(...) સત્યવાત કહેવાની અસર

હઝ.અકદસ થાનવી રહ.કહે છે અલ્લાહવાળા જો સત્યવાત કહેવાનુ પસંદ કરે છે કોઈની ખામી એને બતાવી હોય તો,એને સ્વચ્છ રીતે કહી દેતા તેમની નીચ્યત કેમકે કરુણા અને સુધારણાની હોય છે એટલે કોઈ એમનાથી નારાઝ થતુ નથી પરંતુ તેમની તરફ આર્કષાય છે અને જો કોઈ સારાવર્ણન અને સહાનુભુતી વગર સત્ય વાત કહેવાનુ શરૂ કરે છે, તો એ ખાલી તકલીફ અને હીસા રહી જાય છે એ કોઈને પસંદ પણ નથી આવતુ અને તેની તરફ કોઈ અર્કષાતુ પણ નથી. (અલ્લાહતઆલા બધાને ઇમાનદારી ના સાથે કામ કરવાની તોફીક અતા ફરમાવે આમીન.)

(૫૪૩) સુરએ યાસીનીના ફાયદા/ફઝીલત

હુઝુર (ﷺ) એ હઝરત અલી (﷓) થી ફરમાવ્યું કે યાસીન શરીફ પઢ્યા કરો એટલા માટે કે યાસીન શરીફ પઢવામા દસ બરકતો છે.

(૧) ભૂખ્યો માણસ પઢશે તો ભૂખ દૂર થઈ જશે.(૨) તરસ્યો માણસ પઢશે તો તરસ દૂર થઈ જશે.(૩) નઝ્મ માણસ પઢશે તો કપડા મળી જશે.(૪) શાદી વગર નો માણસ પઢશે તો શાદી થઈ જશે.(૫) ડરી ગયેલો માણસ પઢશે તો અમન (શાંતિ) મળશે.(૬) કેદી પઢશે તો કેદ થી છુટકારો મળશે.(૭) મુસાફિર પઢશે તો એના સફરમાં કામચાબી પ્રાપ્ત થશે.(૮) કર્ઝ વાળો માણસ પઢશે તો કર્ઝ અદા થઈ જશે.(૯) એવો માણસ પઢશે જેની કોઈ વસ્તુ ખોવાઈ ગઈ હોય તો મળી જશે.(૧૦) મય્યતના પાસે પઢશે તો તકલીફમાં આસાની થશે. (કન્ઝૂલ ઉમ્માલ ૨-૩૦૭).

એક રિવાયતમાં આવ્યું છે કે જે માણસ સુરએ યાસીન અને સુરએ વાસ્સાફાત જુમઆના દિવસે પઢશે અને પછી અલ્લાહ થી દુઆ કરશે તો દુઆ કબુલ થશે.

(ફઝાઈલે કુરઆન સફા-૫૧,૫૨)

નિસ્મીહીતઆલા...

અસ્સલામુ અલયકુમ.વ.વ.

ઈદુલફિત્રના મોકા પર ગરીબો, ચતીમો, બેવાઓ અને નિરાધાર મુસ્લિમોનો ખાસ ખ્યાલ રાખી પ્રત્યેક હેસિયત ધરાવનાર મુસ્લિમો માટે સદકએ ફિત્ર નિશ્ચિત કરવામાં આવેલ છે. તેમાં પણ વ્યક્તિની આર્થિક હાલત પ્રમાણે અને દીની જઝબાનો ખ્યાલ રાખી ઘઉં,જવ,કિશમીશ,ખજૂર વગેરેના વિકલ્પો આપવામાં આવ્યા છે.

ઈદુલહાના ખુશીના મોકા ઉપર પણ તે જ પ્રમાણે કુરબાનીમાં ગરીબો,બેવાઓ,ચતીમો, નિરાધાર કુટુંબોનો ખ્યાલ રાખી તેઓને પણ ઈદની ખુશી પ્રાપ્ત થાય તે માટે પ્રયત્નશીલ રહેવું એ આપણી ફરજ છે.

એજ ઉમદા હેતુને નજર સમક્ષ રાખી અને પરિપૂર્ણ કરવા માટે **મદ્રસહ નુરુલ ઇસ્લામ આમલીપૂરા,રાંદેર** માં કુરબાનીનો બંદોબસ્ત કરવાનું નક્કી કર્યું છે.

નુરુલ ઇસ્લામ એજ્યુકેશન વર્ક-આમલીપૂરા રાંદેર ના આસપાસના વિસ્તારમાં રહેતા ગરીબ, મુસ્તહિક લોકો માટે ઈદુલહાના મોકા પર ઈદનો હૃદયો પહોંચી શકે અને ગરીબ વર્ગના લોકો ઈદની ખુશીમાં શામિલ થઈ શકે એ હતુથી મદરસહ ખાતે કુરબાનીનો ઇન્ટેજામ કરવામાં આવ્યો છે.

એક હિસ્સાની કિંમત મીનીમમ **રૂ.૫૦૦૦/-**છે તેથી વધારે રકમ પણ કુરબાની માટે આપી વધારે સવાબમાં શામીલ થઈ શકાય છે. સ્થાનિક લોકો જાનવરની ખરીદી અને કુરબાનીના સમયે રૂબરૂ હાજર રહી મદ્રસહની વોલન્ટીયર્સ ટીમ સાથે શામિલ થઈ શકે છે અને વ્યવસ્થા નિહાળી તેમજ વ્યવસ્થા તેમજ નેક કાર્યમાં શામિલ થઈ શકે છે.

(નોંધ : આખા જાનવરની કુરબાની હોય તો વ્યવસ્થામાં સરળતા રહેશે.)

Takbeer - e - Tashreek

અલ્લાહુ અકબર, અલ્લાહુ અકબર, લા
ઇલા-હ ઇલ્લાહુ વલ્લાહુ અકબર,
અલ્લાહુ અકબર, વલિલ્લાહિલ હમ્દ.

Allahu Akbar, Allahu
Akbar, La Ilaaha Illallahu,
wallahu Akbar, Allahu
Akbar, Walillahil Hamd.

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ

Dhul Hijjah 1445 – 2024

Date	16 th June	17 th June	18 th June	19 th June	20 th June
	Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday
Islamic Date	9 th Dhul Hijjah	10 th Dhul Hijjah	11 th Dhul Hijjah	12 th Dhul Hijjah	13 th Dhul Hijjah
Fajr	✓	✓	✓	✓	✓
Zuhr	✓	✓	✓	✓	✓
Asr	✓	✓	✓	✓	✓
Magrib	✓	✓	✓	✓	✗
Isha	✓	✓	✓	✓	✗

અરફાની ફજરની નમાઝથી ૧૩ તારીખની અસર સુધી દરેક ફર્જ નમાઝ પછી એક વાર પઢવું દરેક મર્દ અને ઓરત માટે વાજિબ છે.

કુલ ૨૩ ફર્જ નમાઝોમાં આ તકબીર પઢવામાં આવશે. (બયહકી, આશારુસસુનન) - મર્દો દરમિયાની બુલંદ અવાજથી પઢે અને ઓરતો આહિસ્તા અવાજથી પઢે.

It is rightful (Wajib) for every man and woman to recite it once after every obligatory prayer, from the Fajr prayer of Arfaah till the Asr prayer of 13th Zilhajj.

Thus, It will be recited in total 23 Prayers. (Bayhaki, Aasharussunan) - Men should say in normal louder voice and women in soft voice.

Bismihita'ala...

Assalamu Alaykum.W.W.

On the occasion of Eid ul-Fitr, Sadaqah E Fitr has been fixed for every able-bodied Muslim with special consideration for the poor, orphans, widows and destitute Muslims that they can enjoy the pleasure of Eid. It also has options of wheat, barley, raisins, dates, etc., according to the financial condition of the person and taking care of the religious spirit.

In the sameway it is our duty to keep in mind the poor, widows, orphans, destitute families in Qurbani and strive to make Eid happy for them too. Keeping in view and fulfilling the same noble purpose, **Madresa Noorul Islam has decided to organize doing Qurbani at the Madresa, Rander.**

For the poor, needy and non provincial people living in the vicinity of **Madresa Noorul Islam Education Waqf,Amlipura-Rander.** The Eid gift (Hadya) can reach on the occasion of Eid ul Adha and the poor people can enjoy the happiness of Eid, so that the Qurbani (sacrifice) has been arranged at the madrasah.

The price of one share is minimum **Rs.5000/-** so more amount can also be given for Qurbani and be blessed with more reward. Local people can join with the madrasah team of volunteers by being present in person at the time of animal purchase and sacrifice (Qurbani) and the arrangement can be observed as well as engaged in noble work.

(૫૪૪) બાળકોની દીની તરબિયત

ખુદાપાક આજે અવલાદ આપે અને તે સમજદાર થાય તો સૌપ્રથમ તેને કલેમએ તોહીદ શીખવાડવામાં આવે, પછી તેમને જરૂરી અદબોની તાલીમ આપતા રહેવું. આ બાબત ખાસ ધ્યાનમાં રાખવી જરૂરી છે કારણ કે બાળપણમાં જે સારી કે ખરાબ આદત પડી જાય છે તે આખી ઝીંદગી દૂર નથી થતી જેથી ક્રમવાર બાળપણથી યુવાની સુધી જરૂરી વાતો રજૂ કરવામાં આવે છે.

(૧) બાળકને દૂધ પીવડાવવાનો અને ખાવાનો સમય નક્કી રાખો જેથી બાળક તંદુરસ્ત રહે. (૨) એક ખાસ આદત હોય છે કે બાળકોને પોલીસથી કે અન્ય વસ્તુઓથી ડરાવવામાં આવે છે એ ખરાબ બાબત છે એનાથી બાળકનું દિલ કમઝોર થઈ જાય છે. (૩) બાળકને સ્વચ્છ અને પાક રાખો, એનાથી તંદુરસ્તી રહે છે. (૪) બાળકની બધી જીદ પૂરી ન કરો એનાથી તેની આદત બગડે છે. (૫) બાળકનો ખુબ બનાવ શણગાર ન કરો અગર છોકરી છે તો પણ ભપકાદાર કપડાની આદત ન પાડો. (૬) અગર છોકરી છે તો જ્યાં સુધી પરદાના લાયક ન થાય ત્યાં સુધી ઝેવર ન પેહરાવો. એક એનાથી જાનનો ખતરો છે અને બીજું એ કે બાળપણથી જ દિલમાં ઝેવરનો શોખ પેદા થવો સારી વસ્તુ નથી. (૭) બાળકોના હાથે ગરીબોને પૈસા, ખાવું વગેરે અપાવો એ જ રીતે ભાઈ-બેહનો કે અન્ય બાળકોને પણ બચ્ચાના હાથે વસ્તુ વેહેંચાવો જેથી તેમને સખાવતની આદત પડે. પરંતુ એ યાદ રાખો તમારી તેમના હાથે અપાવો. જે વસ્તુ તેમની જ છે તે આપવું દુરુસ્ત નથી. (૮) બુમ-બરાડા પડવાથી બાળકને રોકો. ખાસ કરી છોકરો હોય તો ખ્યાલ રાખો, નહીં તો મોટા થઈને પણ એ જ આદત બની જશે. (૯) અગર કોઈ વસ્તુ તોડી-ફોડી નાખે અથવા કોઈને મારી બેસે તો મુનાસીબ સજા આપો જેથી ફરી એવું ન કરે આવી બાબતોમાં લાડ-પ્યાર એ સાથે નુકસાનકર્તા છે. (૧૦) સવારે વહેલા ઉઠવાની આદત પાડો. (૧૧) મદ્રેસામાં જવા બાબતે કદી બાંધછોડ ન કરો મદ્રેસેથી (સ્કુલથી) આવ્યા પછી થોડીવાર એમને રમવા દો. જેથી તેમની તરબિયત શુષ્ક ન થઈ જાય, પરંતુ કોઈ ગુનાહની રમત ન રમવા દો. તથા ઈજા ન પહોંચે તેનો ખ્યાલ રાખો. (૧૨) ફટાકડા, પતંગ, પીપુડી વગેરે ખરીદવા માટે પૈસા ન આપો. એજ રીતે ખેલ તમાશા જોવાની આદત ન પાડો. **(બાકી)**

(૫૪૫) બાળકોની દીની તરબિયત

(૧૩) સમયે સમયે તેમને નેક લોકોની વાતો - કિસ્સાઓ સંભળાવો.
(૧૪) બાળકોને એવી કિતાબો-પુસ્તકો વાંચવા આપો જેમાં દિનની જરૂરીવાતો અને દુનયાની ઉપયોગી બાબતોના સમાવેશ થઈ જાય. (૧૫) બાળકોને એવા પુસ્તકો ન આપો જેમાં ફિલ્મી કિસ્સાઓ, બેકાર મનઘડત કિસ્સાઓ કે દિનના વિરૂદ્ધ વાતો હોય.
(૧૬) અગર છોકરો હોય તો સફેદ કપડાનો શોખ એના દિલમાં પેદા કરો. તથા રંગીન અને ટીપટોપવાળા કપડાથી નફરત પેદા કરો. (૧૭) અવલાદને જરૂર એવો કોઈ હુજ્જર શીખવાડો કે જેથી જરૂરતના સમયે અને મુસીબતના મોકા પર ચાર પૈસા કમાઈને પોતાનું અને પોતાની અવલાદનું પોષણ કરી શકે. (૧૮) બાળકોને એવી આદત પાડો કે પોતાનું કામ પોતાના હાથે કરે. નવાબ અને સુસ્ત ન બની જાય. પોતાની પથારી સુતી વખતે જાતે બનાવે. અને સવારે ઉઠીને વ્યવસ્થિત મુકે. પોતાના કપડા પોતે વ્યવસ્થિત મુકે. થોડું ઘણું ફાટેલું જાતે સાંધી લે, મેલા કે ધોએલા કપડા વ્યવસ્થિત જગ્યાએ મુકે જેથી ઉંદર-વંદા વગેરે ખરાબ ન કરે. (૧૯) છોકરીઓને તાકીદ કરો કે જે કામ ખાવું, પકાવવું, સીવવું, ભરતકામ, ગુંથણકામ વગેરે ઘરમાં થાય છે તેને ધ્યાનથી શીખે. (૨૦) જ્યારે બાળકથી કોઈ કામ સારું થાય તો તે બદલ બાળકને ખુબ શાબાશી આપો, પ્યાર કરો, બલ્કે તેમને કંઈક ઇનામ આપો જેથી તેમને પ્રોત્સાહન મળે અને જ્યારે ખોટું કામ કરે તો પેહલા તેને એકલામાં સમજાવો કે આ ખરાબ કામ કેહવાય, જે જાણશે તે દિલમાં ખોટું કેહેશે, સારા બાળકો એવું નથી કરતા એવું હવે ન કરે. એવી શિખામણ આપો. અને જો ફરી તે ખોટું કામ કરે તો મુનાસીબ સજા આપો. (૨૧) માં માટે જરૂરી છે કે બાળકને પિતા થી ડરાવે. (૨૨) બાળકને કોઈ કામ છુપાઈને ન કરવા દો. પછી તે ખાવાનું, રમવાનું કે અન્ય કોઈ કામ હોય જે કામ છુપાઈને કરે છે તો સમજો કે બાળક તે કામ ને ખોટું સમજે છે. માટે અગર તે ખોટું કામ છે તો તેને છોડાવી આપો અને ખોટું નથી તો બાળકને બધાની સામે કરવા માટે કહો. (૨૩) ચાલવામાં તાકીદ કરો કે ખુબ ઝડપથી ન ચાલે, નજર ઉપર રાખીને ન ચાલે. (૨૪) બાળકને નમ્રતાની આદત બનાવો ઝુબાનથી, ચાલથી, વતર્ણ થી બડાઈ ન મારે અહી સુધી કે પોતાના હમઉમર બાળકો સામે પોતાના કપડા, ઘર, કિતાબો, પેન, કંપાસ વગેરે ની તઅરીફ ન કર્યા કરે. (૨૫) કોઈ કોઈ વાર થોડાંક પૈસા પણ એમને આપો જેથી તેઓ પોતાની ઈચ્છા મુજબ ખર્ચ કરી શકે. પરંતુ તેમને તાકીદ કરો કે કોઈ વસ્તુ છુપી રીતે ન ખરીદે. (૨૬) જ્યારે બાળક સમજદાર થઈ જાય તો તેને નમાઝની સુરતો અને દુઆઓ મોઢે યાદ કર વો, નમાઝ પઢાઓ તથા છોકરી હોય તો પરદાની આદત પાડો.

અઝઃ હકીમુલ ઉમ્મત મૌલાના અશરફઅલી યાનવી રહ.

(544) Children's religious (Spiritual) Training

If almighty Allh gives a child and if he becomes wise, first he should be taught Kalema-e-tauhid Then continue to teach them the necessary manners. It is important to keep this matter in mind because the good or bad habits formed in childhood do not go away throughout life, so the necessary things are introduced from childhood to youth.

(1) Fix the time of feeding and eating of the child so that the child stays healthy. (2) There is a special habit that children are scared by the police or other things which is bad because it weakens the heart of the child. (3) Keep the child clean and tidy, it keeps him healthy. (4) Do not fulfill all the stubbornness of the child, it spoils his habit. (5) Don't adorn the child too much, even if it is a girl, don't get used to flamboyant clothes. (6) If it is a girl, do not wear ornaments until she becomes veiled. One is the danger of life and the other is that it is not a good thing to develop a fondness for jewelery in the heart from childhood. (7) Give money, food, etc. to the poor with the hands of children, similarly distribute things to brothers and sisters or other children with the hands of children so that they get used to charity. But remember to give your meaning to them. It is not right to give something that belongs to them. (8) Prevent the child from falling over. Keep in mind especially if he is a boy, otherwise it will become the same habit even in adulthood. (9) If breaks something or kills (hurts) someone, give suitable punishment so that they do not do it again, pampering in such matters is also harmful. (10) Make a habit of getting up early in the morning. (11) Never compromise on going to madrasa. After coming from madrasa (school), let them play for a while. So that their health (mind) does not become dry, but do not let any sinful game be played. And take care not to get hurt. (12) Do not give money to buy firecrackers, kites, pipudis etc. Similarly, don't get into the habit of watching sports spectacles. (to be continued..)

(By: [Maulana Ashrafali Thanvi Rah..](#))

(545) Children's religious (Spiritual) Training (2)

(13) Time to time tell them the stories of good people. (14) Let the children read such books which include the necessary things of Deen and the useful things of the world. (15) Do not give books to children which contain movie cases, idle fictional cases or talk against religion. (16) If it is a boy, create a love for white clothes in his heart. And create hatred with colourful and tattered clothes. (17) Teach the children any necessary skills so that they can earn some money in times of trouble and support themselves and their children. (18) Get children used to doing their own work with their own hands. Do not make them Nawab and lazy. Make them habit to do own bed at bedtime, and tidy it up in the morning. Put your own clothes in order. Repair a few torn ones yourself, put dirty or washed clothes in an orderly place so that rats and cockroaches do not damage them. (19) Emphasis the girls to learn carefully the work done in the house such as eating, cooking, sewing, embroidery, knitting, etc. (20) When the child does something well, praise the child for it, love him, rather give him something to encourage and when he does something wrong, first explain to him alone that this is called bad work, whoever knows will say wrong in his heart, good children don't do that anymore. Give such instruction. And if he does wrong again, give a suitable punishment. (21) It is necessary for the mother to make the child afraid of the father. (22) Do not let the child do any work in secret. Then whether it is eating, playing or any other work that is done in secret, understand that the child misunderstands that work. So if it is a wrong habit then make him break that habit and if it is not wrong ask the child to do it in front of everyone. (23) Emphasis not to walk too fast, not to walk with eyes raised. (24) Make the child a habit of modesty by not boasting in speech, behavior, even to the extent that he does not show off his clothes, house, books, pen, compassbox etc. In front of his peers. (25) Give them some money once in a while so that they can spend as they wish. But emphasis them not to buy anything surreptitiously. (26) When the child becomes wise, remind him orally the Surahs and Duas of Namaz, recite Namaz and if it is a girl, make her use Pardah.

(By: Maulana Ashrafali Thanvi Rah..)

(૫૪૬) હિજરી સન વિષે

મોહર્રમનો મહિનો સન હિજરીનો પહેલો માસ છે. અત્યાર સુધી ૧૪૪૫ હિજરી હતી. હવે ૧૪૪૬ હિજરી શરૂ થઈ રહી છે. ઇસ્લામી હિ.સ.ની શરૂઆત હિ.સ.૧૭ હજરત ઉમર રદી.ના શાસનકાળ દરમિયાન થઈ. જેની હકીકત એ છે કે હજ.અબુ મુસા અશ્શરી રદી. યમનના ગવર્નર હતા. તેમણે હજ. ઉમરને કહ્યું કે આપના ફરમાનો અમારી પાસે આવે છે, પરંતુ તેના ઉપર તારીખ અને હિજરી (સાલ) હોતી નથી. અગર એ હોય તો ઇન્તેઝામમાં સહુલત થાય. આથી હજ. ઉમર રદી.ની રાય મુજબ નક્કી થયું, કે સને તારીખનો આધાર હિજરત પર રાખવામાં આવે. પરંતુ વર્ષની ઇબ્તિદાઅ મોહર્રમથી કરવામાં આવી કારણ કે નબુવ્વતના તેરમા વર્ષે ઝિલહજ્જના બિલકુલ અંતમાં મદીનએ મુનવ્વરહ તરફ હિજરત કરવાનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો હતો.

મુસલમાનોના ઇસ્લામી સન હિજરી પણ એક ખાસ- વિશિષ્ટ હેસિયત ધરાવે છે. દુનિયાના ધર્મોમાં જેટલા પણ સન પ્રચલિત છે તે સામાન્ય રીતે કોઈ જાણીતા વ્યક્તિના જન્મદિવસની યાદ અથવા કોઈ સામાજિક ખુશીના પ્રસંગ સાથે સંકળાયેલ હોય છે. પરંતુ હુઝુર સલ.ના હિજરતના બનાવ પર સન હિજરીનો આધાર રાખવામાં આવ્યો. હિજરતનો પ્રસંગ આ વાત શિખવાડે છે કે એક મઝલુમ અને મજબુર નિસહાય વ્યક્તિ પોતાના મિશનમાં કઈ રીતે કામિયાબ થઈ શકે છે તથા મુસીબતોથી નીકળી જઈ કેવી રીતે સફળતાનો સોનેરી તાજ પોતાના માથા પર મૂકી શકે છે.. (૫૬૦, ફત્હુલબારી, ઐની ૧૭/૬૬) (અઝ.કિતાબ મુફ્તી ઇસ્માઈલ વાડીવાલા સા.રહ.)

About Hijri year:

The month of Muharram is the first month of the hijri year. Previous year was 1445 Hijri. Coming year will be 1446 Hijri. It started with the Migration of Prophet Muhammad ﷺ from makkah to madinah. But the Islamic year is started during the reign of Hazrat Umar R.A. in the Hijri year 17. The fact is that Hazrat Musa Ash'aari r.a. was the governor of Yemen. He said to Hazrat Umar R.A. that your tax reaches to us but it does not have the date Hijri year on it. If it is there, it will become easy to manage. According to the opinion of Hazrat Umar r.a., it was decided that the date and the year should be based on migration. The migration from Makkah to Madina took place on the 12th of Rabiul Awwal. But the beginning of the year was kept from Muharram because, the decision of migration from Makkah to Madinah was taken at the very end of 13th year of prophethood, in the end of month of Zilhajj. The Hijri (islamic calendar) of Muslims also has a special peculiarity (feature). As many calendars are prevalent in the world's religions, they are usually associated with the commemoration of a famous person's birthday or some joyous social occasion. But Sun Hijri was based on the incident of Huzur Sal.'s migration. The story of the exodus (migration) teaches how an oppressed and helpless person can succeed in his mission. And how can one get out of hardships and difficulties and put the golden crown of success on his head. (560, 'Fathul Ba'ri, Ayni, 17/66)

From the booklet by Mufti Ismail Wadiwala sa. (R.a.)

(૫૪૭) માહે મુહર્રમ

મોહર્રમ ઈસ્લામી વર્ષનો પહેલો મહીનો છે. એમા ઘણા ઐતિહાસિક અને અગત્યના પ્રસંગો અને બનાવો બન્યા છે જેથી તેને મોહર્રમ અર્થાત ઈજ્જત અને ફઝીલતવાળો મહીનો કહે છે. આ મહીનામાં કરબલાની ઘટનાને યાદ કરવાને બદલે તથા ગમ અને માતમ સમજવાને બદલે એ દિવસોમાં મસનૂન અમલ રોઝો રાખવું છે. હદીસ શ.માં રમઝાન પછી નફલી રોઝહમાં મોહર્રમના રોઝાને સૌથી વધુ અફઝલ બતાવવામાં આવ્યો છે. “અફઝલુ સ્સિયામી બઅદ રમઝાન શહરૂલાહિલ મુહર્રમ” એટલે કે રમઝાન પછી સૌથી અફઝલ રોઝહ અલ્લાહના મહીના મોહર્રમના છે. (મિશ્કાત શ. પેજ ૧૭૮) ખાસ કરી દસમી મોહર્રમના રોઝાની હદીસ શરીફમાં ઘણી ફઝીલત આવી છે કે આશૂરહનો રોઝો અફઝલ બતાવવામાં આવ્યો. “આપ સલ.નું ફરમાન છે અલ્લાહથી ઉમ્મીદ છે કે આશુરાના રોઝાથી પાછલા એક વર્ષના ગુનાહ માફ થઈ જશે”. (મુસ્લિમ ૧/૩૬૭)

આશુરા ના દિવસે કરવાનો બીજો અમલ

આપ સલ.એ ફરમાવ્યું કે જેણે આશુરાના દિવસે (પોતાની હેસિયત મુજબ) પોતાના બાલ-બચ્ચાઓ (ઘરવાળાઓ) પર કુશાદગી (ઉદારતા) કરી, અલ્લાહતઆલા આખું વર્ષ એના ઉપર કુશાદગી ફરમાવશે.

(રઝીન,બયહકી, દુર્રે મન્સૂર, ૬/૩૪૫)

The month of 'Muharram'

Muharram is the first month of Islamic calander. In this month so many historical and important incidents had occurred. So it is said muharram means respectful month. Instead of remembering the events of Karbala and mourning in the month of Muharram and taking it as a month of grief and sorrow, it is sunnah that one should observe fasting on that day. According to hadeeth, the fasting in the month of Muharram is the most prominent or you can say most rewarding to after the fasting of Ramadan.

“Afzalussiyamiba'adRamzanShahrullahil Muharram” means the most prominent fasting after Ramadhan is the fasting in the month of Muharram. (MishkatSharif-178). Especially in the Hadith Sharif, there are many virtues that the fast of Ashurah(10th day of Muharram) is shown to be Afzal. It was stated as the declaration of the Prophet Muhammad p.b.u.h. is to hope from Allah that the sins of the previous year will be forgiven by the fast of Ashura. (Muslim 1/360)

Another important act to do on the day of Ashurah:

The Prophet Muhammad p.b.u.h. stated that whoever will remain kind and spend behind his own children and family members on the day of Ashura and Allah Ta'la will remain kind and increase his rizq for the entire year.

(Razin, Bayhki, Durre Mansur, 6/345).

(૫૪૮) દસમી મોહર્રમની ફઝીલત

દસમી મોહર્રમના ઘણા જ સારા કાર્યો અને બનાવો બન્યા છે. એજ કારણે એ દિવસની ફઝીલત ઘણી છે. જેમકે

(૧) હઝરત ઈબ્રાહીમ

અલ. ને નમરૂદની આગથી એજ દિવસે છુટકારો મળ્યો હતો.

(૨) હઝરત નુહ અલ.ની કશ્તી જુડી પહાડ ઉપર આજ દિવસે થોભી હતી જેથી કાફિરો ડૂબી ગયા અને મુસલમાનોને સુરક્ષિત રાખવામાં આવ્યા

(૩) હઝરત યુનુસ અલ.ને માછલીના પેટમાંથી આ દિવસે નજાત મળી હતી.

(૪) આદમ અલ.ની તોબા કબુલ થઈ હતી.

(૫) યુસુફ અલ.ને કૂવામાંથી કાઢવામાં આવ્યા હતા.

(૬) ઈસા અલ. આજ દિવસે પેદા થયા અને એજ દિવસે આસમાન ઉપર ઉઠાવી લેવામાં આવ્યા.

(૭) ઈબ્રાહીમ અલ. પેદા થયા.

(૮) યાકુબ અલ.ને અંધ થઈ જવા પછી એજ દિવસે આંખોની રોશની પાછી આપવામાં આવી.

(૯) સુલેમાન અલ.ને હુકુમત મળી.

(૧૦) ઐયુબ અલ.ને બિમારીથી તંદુરસ્તી મળી.

(૧૧) ઈદ્રીસ અલ.ને આસમાન ઉપર ઉઠાવી લેવામાં આવ્યા.

(૧૨) આપ સલ.ની દરેક ખતાઓની માફીનું એલાન કરવામાં આવ્યું.

Uprightness of 10th Muharram

There are so many good deeds and incidents of the tenth Muharram, so that's why there are so many virtues of that day. Such as :-

(1) Hazrat Ibrahim عليه السلام was saved from the fire of Namrud on the same day.

(2) Hazrat Noah عليه السلام's boat stopped on Judy Mountain on this day so that the infidels drowned and the Muslims were protected.

(3) Hazrat Yunus عليه السلام was saved from the stomach of the fish on the day.

(4) Hazrat Aadam عليه السلام's repentance was accepted.

(5) Hazrat Yusuf عليه السلام was taken out of the well.

(6) Hazrat Isa عليه السلام was born on this day and lifted to the sky on the same day.

(7) Hazrat Ibrahim عليه السلام was born on this day.

(8) It is the same day that hazrat yakub عليه السلام got back his eye sight after blindness

(9) Hazart Suleman عليه السلام got the reign (kingdom)

(10) Hazart Aiyyub عليه السلام was recovered from his illness.

(11) Hazat Idris عليه السلام was lifted to heaven.

(12) The Prophet Muhammad ﷺ declared to be pardoned of all the sins.

(Awaja'aj 3/48, Aini 11/117)

(૫૪૯) યવમે આશૂરા નો રોઝો

દસમી મુહર્રમ ના રોઝહની ઘણી ફઝીલત છે, “આપ સલ.એ ફરમાવ્યું કે હું અલ્લાહથી ઉમ્મીદ રાખું છું કે દસમી મોહર્રમનો રોઝો ગયા વર્ષના ગુનાહોનો કફ્ફારો કરી આપશે.” (તિરમીઝી)

પરંતુ એક રોઝો રાખવામાં યહુદીઓ સાથે સરખામણી થાય છે માટે આપ સલ.એ એની સાથે બીજો રોઝો રાખવાનો ઇરાદો ફરમાવ્યો હતો. જેથી બે રોઝહ રાખવું અફઝલ છે. (નવ અને દસ અથવા દસ અને અગિયાર)

હઝરત અબૂ હુરયરહ રદી. હુઝુરે પાક સલ.નો ઇરશાદ નકલ ફરમાવે છે કે “માહે રમઝાનના સૌથી અફઝલ રોઝા પછી માહે મુહર્રમમાં યવમે આશૂરાનો રોઝો તેમજ પાંચ વખતની સૌથી અફઝલ નમાઝો પછી તહજ્જુદની નમાઝ અફઝલ છે. (તિરમિઝી- નસાઈ)

Fasting on 10th Muharram

There are many virtues of Fasting on the tenth of Muharram. “The Prophet ﷺ said that I hope from Allah and the Fast of tenth Muharram will definitely atone for the sins of past year.” (Tirmizi)

But keeping one Fast is comparable the Jews, so the Prophet ﷺ intended to keep another Fast with it. So it is better to have Fast. (9th and 10th or 10th and 11th)

Hazart Abu Hurairah ؓ copied from The Prophet Muhammad ﷺ and said that “After the most rewarding Fasting of Ramadan, Fasting on 10th Muharram (Youm-e-Aashurah) as well as after the five important prayers the Tahajjud prayer is most prominent.” (Tirmizi - Nasai)

(પપ૦) માહે મોહર્રમઃ મહત્ત્વ અને મહત્તા

હિજરત : હુઝુર ﷺ અનેક મુશ્કેલીઓ અને તકલીફો સાથે પણ મક્કાવાસીઓને દીને ઇસ્લામની દરખાવત આપતા રહ્યા. આમ દસ વર્ષનો સમયગાળો પસાર થઈ ગયો. પરંતુ મક્કાના કાફિરોની શરારતો તથા તકલીફો વધતી ગઈ જેથી અલ્લાહપાક ઇસ્લામના પ્રસાર માટે મદીનાવાસીઓને પસંદ ફરમાવ્યા અને કેટલાક માણસોએ મદીનાથી મક્કા આવીને ઇસ્લામ કબુલ કર્યો પછીતો ટુંકાગાળામાં મદીનાના ઘરે ઘરે ઇસ્લામ ફેલાઈ ગયો જેથી કાફિરોના દમન અને અતિરેકથી બચવા માટે આપ સલ.એ સહાબએ કિરામને મદીના તરફ હિજરત કરવાનો મશ્વરો આપ્યો. ધીરે ધીરે એક પછી એક એમ સહાબએ કિરામ રદી.એ મદીના તરફ હિજરત શરૂ કરી. જ્યારે કાફિરોને આ બાબતની ખબર પડી તો આપ ﷺ ને ‘કતલ’ કરવાનો નિર્ણય કર્યો. (નઊઝુબિલ્લાહ) અને આ માટે જુદા જુદા ખાનદાનના યુવાનોને તૈયાર કરી ભેગા કર્યા. બીજી તરફ અલ્લાહતઆલા એ આ બાબતની જાણ આપ સલ.ને કરી અને મક્કા છોડી મદીના પહોંચવાનો હુકમ ફરમાવ્યો જેને હિજરત કહે છે. ઇસ્લામી તારીખની શરૂઆત આ હિજરતથી કરવામાં આવી અને પહેલો મહીનો મોહર્રમથી શરૂ કરવામાં આવ્યો.

આપણામાંથી ઘણા હિજરતની આ ઐતિહાસિક ઘટનાને માહે મોહર્રમ સાથે સંબંધ હોવાને વિસરી ચૂક્યા છે કે જે હિજરત પછી મુસલમાનો માટે કામિયાબી અને સફળતાના દ્વારો ખુલી ગયા હતા. યોગાનુયોગ આ જ મહિના સાથે સંકળાયેલ ઈમામ હુસેન રદી.અને આપના ધૈર્યવાન સાથીઓની યાદગાર શહાદતને જ આપણે યાદ કરીએ છીએ પરિણામે મોહર્રમુલહરામની હકીકી મહત્તા કરબલાના મેદાનમાં ગુમ થઈ જાય છે.

Month of Moharram : Significance and Importance (1)

Migration : (Hijrat) Huzur ﷺ Even with many difficulties and troubles, continued to give invitation of Islam to the people of Makkah. Thus, a period of ten years passed. But the evils and sufferings of the disbelievers of Mecca increased so that Allah chose the people of Madinah for the spread of Islam and some people came from Madinah to Makkah and accepted Islam, then in a short period of time Islam spread from house to house in Madinah so in order to escape from the oppression and excesses of the disbelievers, the Holy Prophet ﷺ advised the companions (Sahabah) to migrate to Madinah. Gradually, one by one, the Sahabah started migrating to Madinah. When the disbelievers came to know about this, they decided to kill Prophet Muhammad ﷺ (Nauzubillah). And for this, youths of different nobility were prepared and gathered. On the other hand, Allah Ta'ala informed this matter to the Prophet and ordered him to leave Makkah and reach Madinah, which is called Hijrat. The Islamic calendar was started with this migration and the first month started with Muharram.

Many of us have forgotten this historical event of Hijrat (migration) being associated with month of Muharram which opened the doors of prosperity and success for Muslims after Hijrat. Coincidentally, we remember the memorable martyrdom of Imam Hussain ؑ and His brave companions associated with this month as a result of which the real significance of Moharramul Haram is lost in the field of Karbala.